

Schoolgids 2019-2020

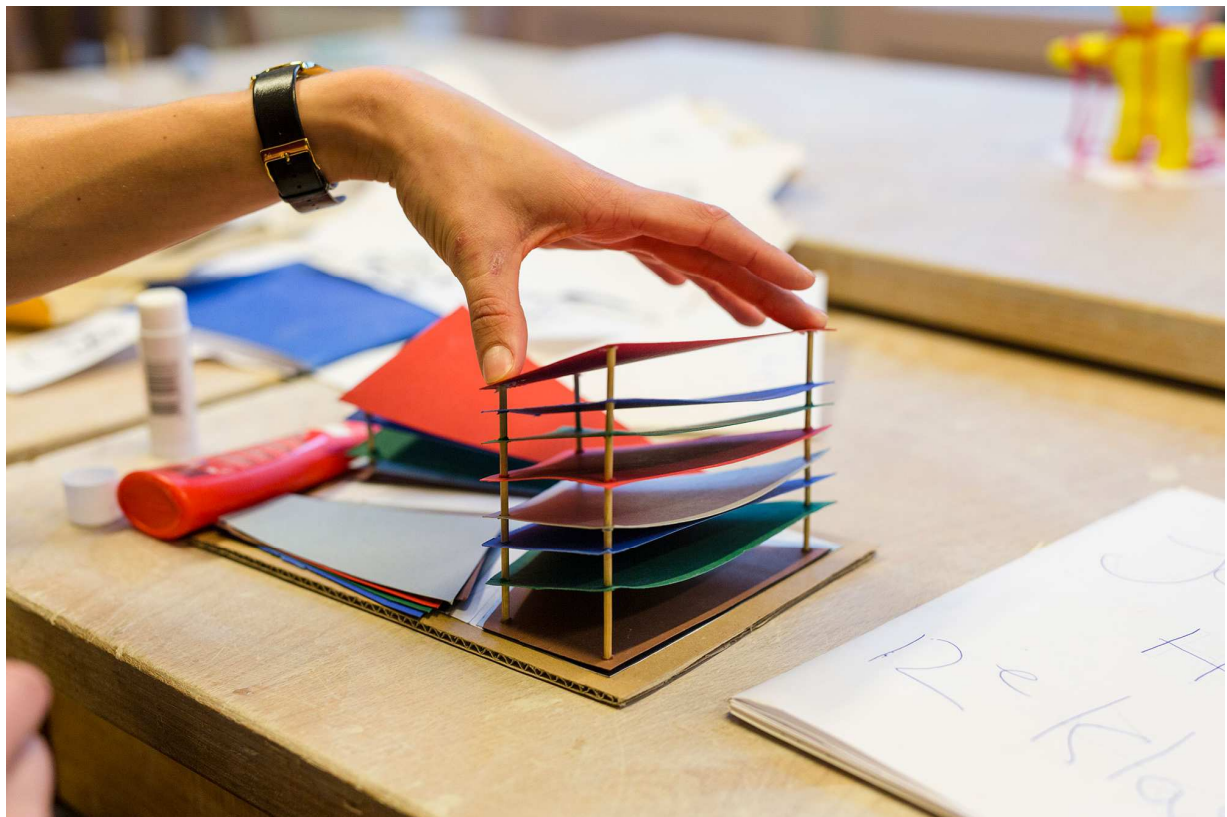
Voortgezet Onderwijs
mavo/vmbo-t • havo • vwo

Worden wie je bent

Op De Vrije School Den Haag komen de talenten van de leerling tot ontwikkeling. Naast kennisoverdracht worden de sociale en creatieve vaardigheden ontwikkeld. Met een goede cijferlijst het eindexamen halen is belangrijk, maar in het leven is meer nodig dan wat in examenprogramma's staat: weten wat je werkelijk wilt, waar je talenten liggen en kunnen inspelen op de steeds veranderende wereld om je heen. Daarom worden er naast schoolvakken als wiskunde, natuurkunde en Nederlands ook veel kunstzinnige en ambachtelijke vakken gegeven, onder meer schilderen, houtbewerken, toneel en muziek.

De leraren kijken daarbij niet alleen naar de leerprestaties, maar naar het kind als mens en naar wat de leerling nodig heeft om zich veelzijdig te ontwikkelen.

Vrijeschoolonderwijs sluit aan bij de leeftijd van de leerling. Iedere leeftijdsfase kent zijn thema's en zowel de inhoud als de aanpak van de lessen is daarop afgestemd.

De Vrije School Den Haag is een plek die stimuleert en inspireert. Een veilige plek waar iedereen zich thuis kan voelen. Een school waar de leerlingen zichzelf kunnen zijn en kunnen ontdekken wie zij zijn. Namens alle medewerkers van De Vrije School Den Haag wens ik hen een leerzaam en inspirerend schooljaar toe!

Rob van der Meijden
rector

‘Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur’.

Deze uitspraak van Plutarchus geeft aan waar De Vrije School Den Haag voor staat. De leerling mag zijn eigen vermogens ontwikkelen. Het gaat om het herkennen en stimuleren van de talenten van de leerlingen, ook als die nog verborgen zijn. Het onderwijs spreekt de leerling aan in het denken, in het gevoel en in het doen.

Inhoudsopgave

1. OVER DE VRIJE SCHOOL.....	5
1.1 VISIE EN UITGANGSPUNTEN.....	5
1.2 OVER DE VRIJE SCHOOL DEN HAAG	5
2. ONDERWIJSAANBOD	6
2.1 TRAJECTEN.....	7
3. LEERJAREN	9
3.1 DE MIDDENBOUW: KLAS 7 EN 8.....	9
3.2 KLASSENMENTOR	9
3.3 WERKWEKEN, SPORT EN TONEEL	9
3.4 DE BOVENBOUW: KLAS 9 T/M 12.....	10
3.5 KLASSENMENTOREN	11
3.6 DECAAN EN LOOPBAANBEGELEIDING.....	11
3.7 WERKWEKEN, STAGES, SPORT EN TONEEL.....	12
4. PRAKTISCH VMBO-T.....	13
4.1 KLEINE KLASSEN, VEEL INDIVIDUELE AANDACHT	13
4.2 PAK-UREN.....	13
4.4 HUISWERK	14
4.5 STAGES	14
4.8 INTERN ZORGOVERLEG	14
4.9 LEERLINGBESPREKING.....	14
4.10 EXTRA ONDERSTEUNING	15
4.11 DYSLEXIEPROTOCOL	15
5. BEGELEIDING EN ZORG.....	15
5.1 VISIE.....	15
5.2 PASSEND ONDERWIJS	15
5.3 LEERLINGENZORG	16
5.4 DYSLEXIE EN DYSCALCULIE	16
5.5 DREMPELONDERZOEK 16	
5.6 HUISWERKBEGELEIDING.....	16
5.7 GEZONDHEIDSONDERZOEK EN JONGERENCONSULT	17
6. PRAKTISCHE INFORMATIE	18
6.1 SCHOOLTIJDEN.....	18
6.2 VAKANTIEREGLING.....	18
6.4 LEERLINGENWEGWIJZER.....	18
6.5 LEERLINGENRAAD.....	18
7. ALGEMENE INFORMATIE	19
7.1 AANMELDEN VAN LEERLINGEN	19
7.2 CONTACTGEGEVENS SCHOOLLEIDING EN DOCENTEN	19
7.3 LEERLINGVOLGSYSTEEM MAGISTER EN CIJFEROVERZICHT	19
7.4 SCHOOLREGELS	19
7.5 VRIJWILLIGE OUDERBIJDRAGE	20
7.6 OUDERAVONDEN	22
7.7 GESCHIEDEN OUDERS	22
8. JAARPLANNER.....	23
8.1 AGENDA.....	23
8.2 JAARFEESTEN	23
8.3 KOORUITVOERING	23
9. VEILIGHEID EN WELZIJN.....	24

9.1	UITGANGSPUNTEN VEILIGE SCHOOL	24
9.2	LEERPlicht	25
9.3	ANTI-PESTPROTOCOL	25
9.4	LEERLING BEMIDDELING.....	25
9.5	GEZONDHEIDSONDERZOEK	25
9.6	LANGDURIG ZIEK.....	25
9.7	SCHOOL VIDEO INTERACTIE BEGELEIDING (SVIB).....	26
9.8	VERZEKERING	26
10.1	RESULTATEN.....	27
10.2	ORGANISATIE, BEVOEGD GEZAG EN SCHOOLLEIDING	27
10.3	RAAD VAN TOEZICHT	27
10.4	DE TEAMLEIDER.....	27
10.5	MEDEZEGGENSCHAP	28
10.6	(KLASSEN)OUDERS EN KLASSENOUDER-OVERLEG	28
10.7	LEERLINGEN EN LEERLINGENRAAD.....	29
10.8	KLACHTENREGELING EN VERTROUWENSPERSONEN.....	29
10.10	CONTACTGEGEVENS.....	32
BIJLAGEN I: LESTABELLEN EN RENDEMENT PER LEERJAAR		33

1. Over De Vrije School

1.1 Visie en uitgangspunten

Op De Vrije School Den Haag is het onderwijs erop gericht de leerling te stimuleren het beste uit zichzelf te halen, zowel cognitief als op sociaal-emotioneel gebied. Daarom wordt het denken net zo sterk aangesproken als het voelen en het doen.

De vrijeschoolpedagogie vindt haar oorsprong in de inzichten van de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner. Hij is de grondlegger van de antroposofie. Het onderwijs gaat uit van het tot ontwikkeling brengen van de talenten van de leerling. Leerlingen moeten de mogelijkheid krijgen om zich veelzijdig te ontplooien. Daarnaast worden inzichten uit wetenschappelijk onderzoek naar het belang van sociaal-emotionele ontwikkeling vertaald naar het onderwijs.

De vrijescholen nemen de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen en medewerkers als richtsnoer. Het doel is dat elke leerling zich persoonlijk gekend en gezien voelt, en dat elk lid van het schoolteam zich vrij voelt om naar eigen voortschrijdend inzicht en ervaring invulling te geven aan de tien landelijke uitgangspunten over de identiteit van de het onderwijs, zie

<http://www.kiezenvoordevrijeschool.nl/assets/bestanden/Wat-maakt-de-vrijeschool-uniek.pdf>)

De Vrije School Den Haag heeft een aantal aanvullende uitgangspunten geformuleerd:

- *Op De Vrije School Den Haag is een goed evenwicht tussen zelfstandigheid en vrijheid in verbondenheid.*
- *De leerlingen worden gestimuleerd tot zelfontplooiing door middel van leren met hoofd, hart en handen. Elke leerling heeft talenten en deze worden herkend en gestimuleerd.*
- *De school is een hechte gemeenschap waar een ieder zich veilig voelt en respect heeft voor de ander.*
- *De leerling krijgt alle mogelijkheden om zijn eigen weg te vinden en zich te ontwikkelen tot een initiatiefrijke, zelfstandig oordelende en verantwoordelijke volwassene.*
- *Er is ruimte voor culturele en spirituele zingeving voor leerlingen met verschillende religieuze achtergronden.*

1.2 Over De Vrije School Den Haag

Vrijeschoolonderwijs is door de overheid erkend onderwijs. Ons onderwijs voldoet aan de eisen die de overheid aan goed onderwijs stelt.

Wereldwijd zijn er ongeveer 1056 scholen in 55 landen en er worden nog steeds nieuwe vrijescholen gesticht. In Nederland zijn dat er ruim 100, waarvan ca. 20 scholen voor voortgezet onderwijs.

De eerste 'Freie Waldorfschule' was voor de arbeiderskinderen van de Waldorf-Astoriafabriek in Stuttgart, gesticht in 1919. Vier jaar later, in 1923, werd De Vrije School Den Haag gesticht na een congres in het Gymnasium Haganum, als eerste vrijeschool buiten Duitsland. De school groeide snel, zodat in 1929 het huidige gebouw aan de Waalsdorperweg kon worden gebouwd, waarin momenteel zo'n 770 leerlingen les krijgen. Deze komen uit de stad en omstreken en van zowel vrije basisscholen als van reguliere (basis)scholen.

De antroposofie zelf wordt niet onderwezen en iedereen, ongeacht levensovertuiging of religie, is welkom op De Vrije School Den Haag. Dit jaar wordt wereldwijd gevierd dat het vrijeschoolonderwijs 100 jaar bestaat en nog springlevend is.

2. Onderwijsaanbod

Periodeonderwijs en vaklessen

Elke ochtend, gedurende drie of vier weken, staat het eerste en tweede uur één vak centraal. Dit 'periodeonderwijs' is een didactisch concept dat de leerling de mogelijkheid geeft zich met hoofd, hart en handen te verbinden met de lesstof.

De lessen van het periodeonderwijs worden in middenbouw grotendeels door de eigen klassenmentor gegeven om zo de klas goed te leren kennen en te kunnen sturen op sociale processen, in de bovenbouw door vakleerkrachten.

Leerlingen maken tijdens de periode een verslag in hun periodeschrift dat aan het eind wordt nagekeken en beoordeeld. Daarnaast wordt de leerstof getoetst met een proefwerk of werkstuk. Wanneer de periodestof later in het jaar wordt verdiept nadat de ogenschijnlijk "vergeten" kennis weer is opgefrist, blijkt wat eerst nog moeilijk leek, meestal veel gemakkelijker te zijn geworden. De leerlingen zijn opnieuw in staat hun grenzen te verleggen.

De leerlingen krijgen als 'periodevakken': aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, natuurkunde, scheikunde, kunstgeschiedenis, maatschappijleer, economie, wiskunde en Nederlands, maar ook astronomie, filosofie en toneel.

Na de twee lessen periodeonderwijs volgt een kleine pauze. Daarna krijgen de leerlingen volgens een vast weekrooster de andere vakken en activiteiten. In de lessentabel staan alle vakken die bij het gebruikelijke aanbod in het voortgezet onderwijs horen. [Zie de lessentabel op pagina 33.](#) Deze vakken worden gegeven door vakleerkrachten.

Bijzondere lessen

Creativiteit speelt een grote rol in het vrijeschoolonderwijs. Daarom bieden we op onze school een ruime keuze aan kunstvakken aan en kunnen leerlingen zowel op vmbo-tl, havo als vwo eindexamen doen in een kunstvak.

Beeldende vakken

Wij bieden zowel traditionele als hedendaagse kunstvakken aan.

Dit zijn de vakken tekenen en schilderen, boetseren, textiele werkvormen, handvaardigheid, intermedia en audiovisuele vormgeving. Deze vakken worden in kleine groepen gegeven, zodat er meer ruimte is voor individuele begeleiding. In de eerste twee leerjaren is er voornamelijk sprake van ambachtelijk werken, ontdekken de leerlingen hoe de wereld in elkaar zit en hoe zij zich daarin bewegen. Vanaf klas 9 ontwaakt de individuele persoonlijkheid van de leerling. Het zoeken naar oplossingen, vormgeven en het positief leren verwerken van tegenslagen, dragen bij tot de beeldende en praktische ontwikkeling van de leerlingen. Leerlingen kunnen zowel op vmbo-, havo- als op vwo-niveau een examen beeldende vakken doen.

Muziek

Het beoefenen van muziek heeft een harmoniserende werking op de (opgroeïende) mens. In de 7e klas worden leerlingen bekend gemaakt met hun stem. Ze krijgen niet alleen stemvormingsoefeningen, maar zingen ook klassikaal pop-, jazz- en Nederlandstalige liedjes. Door dit brede repertoire vergroten ze hun muziekkennis. In de 8e klas komt ook de theorie van de muziek aan de orde. Uiteindelijk is het doel om samen muziek te maken.

Euritmie

Euritmie is een vak dat je bijna alleen maar op vrijescholen krijgt. Euritmie is een bewegingskunst die vanuit de antroposofie is ontwikkeld. In deze kunstvorm wordt het karakter van muziek (tooneuritmie) of gesproken woord (woordeuritmie) zichtbaar gemaakt door bewegingen. In de pedagogie is euritmie

leren staan voor jezelf. Dat doe je door te bewegen op taal of muziek of in stilte. Door beweging word je je bewust van jezelf, van de groep en van jezelf in de groep. Tevens werkt de euritmie ondersteunend voor alle andere vakken. De lesuren worden begeleid door een pianist.

Toneel

Toneelspelen is een sociale activiteit van luisteren, meebewegen en reageren. Het maakt de leerling bewust van het eigene in zichzelf en van het gemeenschappelijke dat mensen met elkaar delen. De leerling kan zijn creatieve talent ontwikkelen en zijn eigen motieven ontdekken. Alleen in goed samenspel komen de verschillende rollen tot hun recht.

Het vak toneel heeft een vaste plek in het leerplan. Van klas 8 tot en met klas 11 (4e leerjaar) staat voor alle leerlingen toneel op het programma. Leerlingen bezoeken voorstellingen buiten school en maken daar verslagen van. In de 8^e en 10^e klas werken de leerlingen toe naar een uitvoering voor ouders en medeleerlingen. Aan het eind van het 3e kwartaal van de 10^e klas kunnen de leerlingen drama als een praktisch eindexamenvak kiezen.

Levensbeschouwing en burgerschap

In het vak levensbeschouwing proberen we met de leerlingen in gesprek te komen over actuele onderwerpen die in de media en wereld spelen. Daarnaast komen er verschillende thema's en levensvragen aan bod al naar gelang de verschillende leeftijdsfases zoals lotsbestemming, biografieën, leven en dood, verschillende religies en levensbeschouwingen. We willen uitdragen dat er niet één waarheid bestaat en dat er in onze samenleving verschillende mensen en culturen aanwezig zijn. In deze lessen leggen we ook actief de link met 'burgerschap' dat voor alle scholen in Nederland als doelen stelt, dat het onderwijs mede aandacht besteedt aan het opgroeien in een pluriforme samenleving. Dat het mede gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en ten derde er mede op gericht is dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

Sport

Wij besteden veel aandacht aan sport. Naast de wekelijkse gymlessen organiseren we elk jaar per jaarlaag een toernooi.

- 7^e klas: Strandlijnbaltoernooi
- 8^e klas: Voetbaltoernooi
- 9^e klas: Basketbaltoernooi
- 10^e klas: Beachvolleybaltoernooi

Leerlingen van de 10^e klas ondersteunen ook de sportdag van onze basisschool.

- 11.H4/11.V5: Softbaltoernooi

Daarnaast kunnen leerlingen jaarlijks vrijwillig meedoen met het Haags Schoolrugby toernooi en het Haags schoolvolleybaltoernooi.

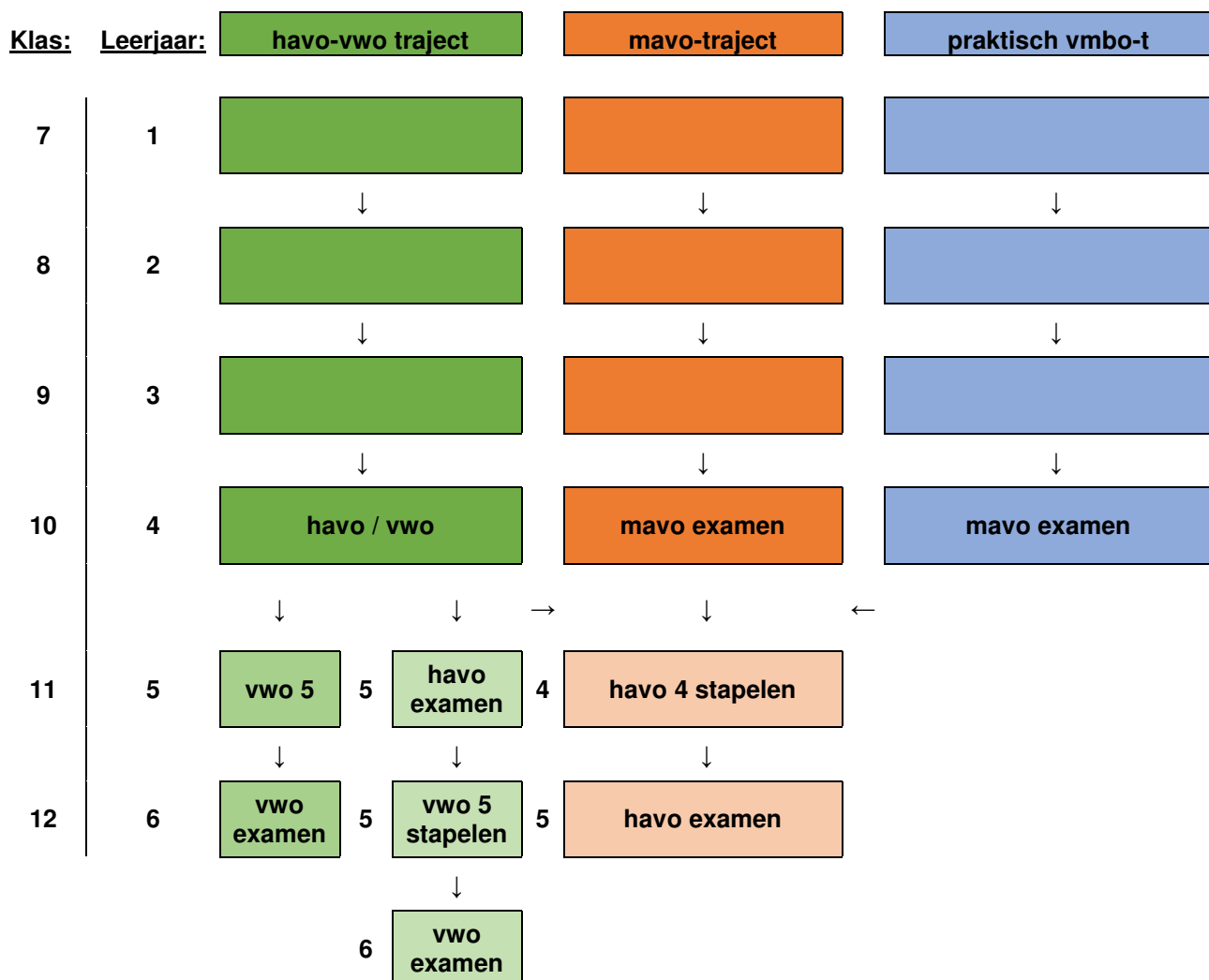
2.1 Trajecten

Op De Vrije School Den Haag zijn er diverse leerroutes naar het diploma. In de leerroutes wordt gedifferentieerd lesgegeven door extra opdrachten voor hen die dat aankunnen, en met een didactiek die ervoor zorgt dat alle leerlingen kunnen groeien en excelleren.

Nieuwe leerlingen worden op grond van het advies van de basisschool in drie niveaugroepen ingedeeld (vwo/havo of havo/mavo en praktisch vmbo-t) met verschillende trajecten naar het eindexamen. Daarbij blijven de klassen zo lang mogelijk een geheel.

Bij de leerroute havo/mavo wordt eerst het vmbo-examen afgelegd, waarna indien mogelijk het havo-traject volgt (stapelen). De leerling haalt zo in zes jaar twee diploma's. Bij de leerroute havo/vwo wordt er vanaf het vierde leerjaar (de 10^e klas) naar toe gewerkt dat de leerling in zes jaar het vwo-diploma

haalt, of in vijf jaar het havo-diploma. Leerlingen kunnen er na het 5-jarige havo-traject voor kiezen om in 2 jaar ook het vwo-diploma te halen.

Toelichting op het schema

- Eind 8ste klas wordt gekeken of de leerlingen in de juiste stroom zitten en is bij een niet meer passend basisschooladvies incidentele overstap naar een andere stroom mogelijk.
- Het programma van de vakken voorziet in een voorbereiding op stapelen naar havo of vwo.
- Klassen blijven de eerste vier leerjaren bij elkaar. Vanaf klas 9 vinden splitsingen in keuzevakken plaats.

Wat als je blijft zitten?

In principe krijgt elke leerling de ontwikkelingsstof die past bij de leeftijdsfase. Aan dit uitgangspunt houdt De Vrije School Den Haag zoveel mogelijk vast en zittenblijven kan daarom één keer als uitzondering.

3. Leerjaren

3.1 De Middenbouw: klas 7 en 8

Na groep 8 van de basisschool (de 6e klas van de vrijeschool) gaan de meeste kinderen naar het voortgezet onderwijs en komen in de brugklas. De Vrije School Den Haag heeft geen brugklassen, maar een 'middenbouw' bestaande uit het eerste en tweede leerjaar (klas 7 en klas 8), want het vrijeschoolleerplan vormt een doorlopende lijn vanuit de basisschool tot aan het eindexamen. Het eerste leerjaar wordt klas 7 genoemd, het tweede leerjaar klas 8, en zo tellen we door tot en met klas 12. Klas 7 en 8 is de middenbouw, klas 9 t/m 12 is de bovenbouw. Er zijn middenbouwklassen vwo/havo, havo/mavo en praktisch-vmbo-t. Voor meer informatie over het Praktisch-vmbo-t: zie hoofdstuk 4.

Leerlingen van vrije- en reguliere basisscholen komen samen in een klas. In de eerste twee weken van het schooljaar volgen zij een introductieprogramma met activiteiten om elkaar, de school en de stad goed te leren kennen. Hier leggen we de basis voor de sociale structuur van de klas, een belangrijk element in ons vrijeschoolonderwijs. Een themafeest sluit de introductieweken af.

Over het onderwijs aan leerlingen van de 7^e klas:

Het 12/13-jarige kind gaat in het begin van de middenbouwperiode op ontdekkingsreis. Nieuwe mogelijkheden worden onderzocht, grenzen worden verkend. De verhalen over de twijfel, de angst, vindingrijkheid en doorzettingsvermogen vinden onbewust herkenning bij de middenbouwklasser: de lesstof is ontwikkelingsstof. Daarnaast groeit de belangstelling voor feiten, het analytische en abstracte denken wordt ontwikkeld. Vanuit het denken wordt de wereld bekeken en beoordeeld. In de wiskundeles wordt rekenen wiskunde, het rekenen met letters doet zijn intrede.

Over het onderwijs aan leerlingen van de 8^e klas:

De zoektocht naar het exacte wordt groter: hoe werkt het? Wat zijn de wetmatigheden? Meninge worden gegeven, de interesse in de ander en de wereld wordt breder en dieper.

Enkele voorbeelden:

In de tekenles worden de exacte en controleerbare wetten en waarnemingen van het tekenen in perspectief geoefend. Bij textiele vormgeving wordt op de naaimachine een kledingstuk gemaakt dat exact meetbaar is. In de biologieles staat het skelet centraal. Hoeveel botten heeft een mens precies? En hoe werken die ten opzicht van elkaar? Bij Nederlands start de grammatica van de taal centraal: wetmatigheden en regels.

3.2 Klassenmentor

Klassenmentor

Gedurende de twee middenbouwjaren heeft één klas dezelfde klassenmentor. Hierdoor krijgt deze de mogelijkheid om de leerlingen goed te leren kennen en zich een goed beeld te vormen van de ontwikkeling. De meeste lessen worden in het 'eigen' middenbouwlokaal gegeven en de klassenmentor verzorgt ook een groot aantal lessen zelf. Daardoor krijgt hij een goed beeld van de klas. De klassenmentor kent de thuissituatie en is ook eerste aanspreekpunt voor de ouders.

3.3 Werkweken, sport en toneel

Werkweek

De 7e klas gaat aan het eind van het jaar op werkweek in het bos. Een week die in het teken staat van samenwerking en doorzettingsvermogen met daarnaast veel sport, spel en gezelligheid.

Ardennen

In de 8e klas gaan de leerlingen op kamp in de Ardennen op een terrein aan de rivier de Ourthe. Een actieve week van speleologie, sportklimmen, abseilen en kanoën. Sociale vaardigheden komen aan bod evenals kennis over geologie, natuurkunde en aardrijkskunde. Maar het is vooral een gezellig en sportieve week.

Toernooien

Een keer per jaar wordt een voetbal-, volleybal-, softbal- of basketbaltoernooi gehouden.

Toneel

In de 8e klas voeren de leerlingen met hun eigen klas een toneelstuk op.

3.4 De Bovenbouw: klas 9 t/m 12

Over het onderwijs aan leerlingen van de 9^e klas:

'Wegens verbouwing gesloten'. De nieuwe zielenkrachten van de puber zoeken uitwegen die variëren van verscholen stilte naar hevig extravert gedrag. Meer dan bij zichzelf ziet de jongere bij de ander kenmerken die een sterke antipathie of sympathie oproepen. De jongere kan bijvoorbeeld verzeild raken in conflicten of wordt hevig verliefd. Er is een grote drang naar zelfstandigheid, maar tegelijkertijd is er nog veel onzekerheid en disbalans en er gaat veel invloed uit van de 'peergroup' (vriendengroep). De leerstof biedt ondersteuning door helder en consequent richting te wijzen. In vele vakken wordt via de zintuigen het objectieve waarnemen geschoold en het praktisch oordeelsvermogen ontwikkeld. Concrete zekerheden worden afgetast in de geologische aardrijkskunde: het vulkanisme wordt behandeld, wat mooi aansluit bij het explosieve karakter van deze leeftijd. Bij tekenen wordt het licht-donker geoefend. Door de omwentelingen die zij innerlijk zelf meemaken, kunnen de leerlingen zich goed verbinden met de revoluties die – evenals de Verlichting – aan de orde komen bij geschiedenis. In veel lessen wordt humor als pedagogisch middel gebruikt om de sfeer te verluchten en te leren relativiseren, bij de periodes Nederlands bijvoorbeeld, die o.a. de Romantiek met zijn humorcultus tot onderwerp hebben.

Over het onderwijs aan leerlingen van de 10^e klas:

De binnenwereld van de jongere wordt ruimer. Binnen- en buitenwereld raken meer op elkaar afgestemd. Enige nuancering van de extreme grensverkenning wordt weer mogelijk. Daardoor ontstaat een nieuwe, innerlijke motivatie voor het leren. In het sociale leven wordt het intiemer meeleven met de processen in henzelf en om hen heen mogelijk. Gevoelens van vriendschap en respect voor de ander verdiepen zich geleidelijk. Tijdens de poëzie-periode worden gedichten gemaakt. In de aardrijkskunde wordt aandacht besteed aan processen en de wisselwerking van verschijnselen op en rond de aarde: in de oceaan en de atmosfeer bijvoorbeeld. Bij biologie richt de aandacht zich op de mooie onderlinge afstemming van de orgaanprocessen. Er komt weer kleur in het tekenwerk. Bij geschiedenis wordt genuanceerd gekeken naar de oud-Indische, de Babylonische en Egyptische cultuurperiodes en vanuit de literatuurgeschiedenis naar de Middeleeuwen.

Voor de verdere ontplooiing van het oordeelsvermogen is het ontwikkelen van inzicht noodzakelijk. Analyse, ordening en synthese zijn een hulp bij het zelfstandig leren zien van samenhangen. In de natuurwetenschappelijke vakken wordt de stap gemaakt van het waarnemen van de verschijnselen naar de wetmatigheden daarvan. De klassieke mechanica kan in zijn logica geheel begrepen worden.

Over het onderwijs aan leerlingen van de 11^e klas:

Het accent is op het sociale komen te liggen. De leerlingen vinden hun plaats ten opzichte van elkaar. Acceptatie van de ander en het andere is nu vanzelfsprekend. Bij zowel de vreemde talen als literatuurgeschiedenis staat toneel, de dialoog, centraal.

Het oordelen raakt gebaseerd op de eigen waarneming en inzicht. Vanuit een kritische blik zoekt de jongere analyserend naar waarheid, waarbij persoonlijke vragen over 'ik en de wereld' opkomen. Leerlingen wegen eigen en andermans opvattingen, normen en waarden. De leerstof biedt

standpuntbepaling onder andere in de natuurkunde, aardrijkskunde. De verschillende ideologieën in hun historische context worden behandeld bij geschiedenis. Projectieve meetkunde biedt een perspectief in het ruimtelijke tot het begrip oneindigheid toe. Het oneindige wordt 'bijna' grijpbaar. Het zelfbewustzijn groeit en er ontstaat gevoel voor de eigen biografie. De innerlijke motivatie wordt sterker. Eigen ontwikkelingsvragen en levensmotto's worden verkend aan de hand van het middeleeuwse verhaal van Parcival in de periode Nederlands.

Over het onderwijs aan leerlingen van de 12^e klas: 17–18 jaar

De leerling krijgt meer zelfstandigheid, vertrouwen in zichzelf en zicht op zijn kwaliteiten. Gefundeerd oordelen is binnen bereik voor deze adolescenten. De vraag naar het wezen der dingen komt op en er kunnen persoonlijke idealen ontstaan. De jongvolwassene krijgt het vermogen daar zelf creatief en scheppend mee om te gaan. De oriëntatie op de toekomst kan vanuit een breder perspectief worden gemaakt.

De lesstof biedt een brede afronding van het vrijeschoolonderwijs en is filosofisch getint.

Diverse mens-, wereld- en maatschappijbeelden worden, zoekend naar een eigen oordeel, afgetast. De jongere vindt een eigen verhouding tot de moderne kunstvormen en de nieuwste geschiedenis en verkrijgt een grote intellectuele gevoeligheid voor overzichten en verbanden.

In het kader van het wiskundeonderwijs sluiten de leerlingen hun schoolloopbaan af met een 'huizenbouwperiode'. De zelfontworpen en op papier uitgewerkte huizen worden aan het eind van de periode tentoongesteld.

3.5 Klassenmentoren

Vanaf de 9e klas krijgen de leerlingen twee nieuwe klassenmentoren. Dit duo begeleidt de klas tot en met de 10e klas. In klas 11 treden verschuivingen op als gevolg van de splitsing tussen havo en vwo.

De klassenmentoren zorgen voor de communicatie tussen het lerarencollege en de ouders. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor de leerlingen en de ouders/verzorgers. De begeleiding is gericht op alle ontwikkelingsvragen en het welzijn van de individuele leerling en de studievoortgang. Ook begeleiden de klassenmentoren het groepsproces van de klas. Bij probleemsituaties geven de klassenmentoren extra aandacht en begeleiding. Zo nodig schakelen zij de coördinator Passend Onderwijs in, die passende ondersteuning zoekt.

Als een leerling behoefte heeft aan meer persoonlijke begeleiding of als blijkt dat dit nodig is, dan krijgt hij of zij na overleg met de klassenmentor één van de leraren uit het college als persoonlijk mentor. Regelmatig wordt door de persoonlijk mentor met de leerling nagegaan hoe hij of zij ervoor staat. In sommige gevallen kan naar voren komen dat de leerling gebaat zou zijn bij de huiswerkklas.

3.6 Decaan en loopbaanbegeleiding

Decanaat

De decaan begeleidt de oriëntatie van de leerlingen op hun loopbaan na school. Hij/zij geeft klassikale en individuele voorlichting en adviseert ouders en leerlingen op het gebied van de opleidingskeuze en de daarmee samenhangende eisen (opleidingseisen, wensniveau en keuze examenprofiel). Hij/zij werkt nauw samen met de klassenleerkracht.

De decaan helpt ook bij het zoeken naar een geschikte school in het beroepsonderwijs of ander voortgezet onderwijs voor leerlingen die voortijdig de school verlaten.

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Loopbaanoriëntatie en loopbaanbegeleiding is stevig verankerd in het leerplan. Een goede individuele begeleiding en groepsbegeleiding vindt plaats door klassenmentoren bijgestaan door de decanen. Het beleid is gericht op aansluiting op de individuele ontwikkeling van de leerling.

In de eerste leerjaren ligt het accent op begeleiding naar een juist vakkenkeuze en in de latere leerjaren vindt oriëntatie plaats op het vervolgonderwijs.

Om een verbinding te maken tussen ervaring en reflectie is LOB naast informatief ook praktijkgericht. Leerlingen volgen stages, gastlessen, nemen deel aan excursies en krijgen informatie van oud-leerlingen om zicht te krijgen op studie en loopbaan.

LOB wordt op de volgende manier gefaciliteerd:

- Leerlingen maken afspraken met de decaan
- Leerlingen blijven de gehele schoolloopbaan verbonden aan dezelfde decaan
- Decanen geven LOB-lessen in het kader van de doorlopende leerlijn 'leren kiezen'
- Decanen informeren de ouders via informatie-, ouder- en tafeltjesavonden
- Leerlingen, ouders en mentoren kunnen inloggen in een persoonlijke digitale LOB-leeromgeving (www.vrijeschooldenhaag.dedecaan.net) en vandaaruit rechtstreeks mailen met de eigen decaan.

3.7 Werkweken, stages, sport en toneel

Landmeten

In een doelgerichte integratie van wiskunde, aardrijkskunde, sport en spel wordt tijdens de landmeetweek een leerzaam traject gegaan van concrete waarnemingen naar een abstracte, exacte kaart van het gemeten gebied.

Cultuurreis

Rond de meivakantie organiseren de leerlingen van de 10e klas hun eigen cultuurreis onder leiding van de klassenmentor. Deze sluit aan bij de behandelde lesstof van de vele doorlopende leerlijnen van bijvoorbeeld de talen, (kunst)geschiedenis, aardrijkskunde, biologie en economie.

De reis gaat naar één van de Europese culturele hoofdsteden, waarmee kennis gemaakt wordt via een excursieprogramma. Deze reis vormt tevens de afsluiting van het klassengeheel en wordt daarom meestal 'eindreis' genoemd.

Stage

In de 10e klas lopen de leerlingen die het mavo/vmbo-examen zullen afleggen een stage die gekoppeld is aan hun vakkenpakket en zich oriënteert op mogelijke vervolgopleidingen in het mbo.

In klas 11.1 en 11.3 kiezen de leerlingen een sociale instelling om één week stage te lopen. Behalve verdieping van de sociale vaardigheden levert dit ook respect voor de medemens en een concrete oriëntatie op enkele beroepen op.

In de 12e klas organiseren de leerlingen zelf een individuele stageweek geïnspireerd op hun beroepskeuze of levensidealen.

Lab

Elk jaar bezoekt een mobiel laboratorium de leerlingen met het "natuurprofiel" (zie hoofdstuk 3.1) uit klas 11 en 12. Gentechiek is dan bijvoorbeeld een onderwerp dat besproken wordt.

Toneel

Alle 10^e klassen in de havo/vwo-stroom en klas 11-havo 4 (stapelende leerlingen na het mavo-examen) voeren met hun eigen klas een toneelstuk op. Leerlingen uit klas 12 verzorgen het kleuterkerstspel.

In het kader van de kunstvakken vinden museum- en theaterbezoeken plaats.

Bij gelegenheid komen professionele podiumkunstenaars in de school en delen hun expertise met workshops e.d. (recent De Appel; euritmieproject Momo; solisten bij het 'Requiem' van Mozart).

Dichter/ schrijver

Ieder jaar wordt er onder schooltijd een dichter of schrijver uitgenodigd voor klas 10, 11 en 12, die een interactieve lezing verzorgt waarbij het creatieve proces centraal staat.

Studiekeuzeday

Ieder jaar is er onder schooltijd een studiekeuze dag waarbij oud-leerlingen workshops verzorgen voor kleine keuzegroepen uit klas 10, 11 en 12.

Profielwerkstuk

De leerlingen in klas 10 havo/vwo en 11 vwo doen een uitgebreid onderzoek naar een onderwerp dat past binnen het gekozen vakkenpakket.

4. Praktisch vmbo-t

4.1 Kleine klassen, veel individuele aandacht

De Vrije School Den Haag heeft ook een Praktische vmbo-T (PT). Binnen het vrijeschool curriculum biedt de PT leerwegondersteunend onderwijs op vmbo-T niveau aan. Leerlingen die minder makkelijk tot leren komen (maar wel vmbo-T niveau hebben) krijgen in de ochtenduren eerst praktische (ambachtelijke) vakken. Door het “handen uit de mouwen steken” worden deze kinderen “wakker” en komen zij beter tot leren. Op deze wijze proberen wij voorwaarden te creëren zodat leerlingen hun talenten kunnen ontwikkelen, hun zelfvertrouwen vergroten en leerachterstanden kunnen inhalen. Er zitten ongeveer 18 leerlingen in een PT-klas, waardoor de leerkracht veel individuele aandacht kan geven en wordt een eventuele hulpvraag snel signaleerd. Deze hulpvraag wordt in het docententeam besproken en, daar waar nodig, doorgegeven aan het zorgteam.

4.2 PAK-uren

In de PT krijgen de leerlingen dagelijks de eerste twee lesuren PAK-onderwijs. PAK staat voor “Praktische Ambachtelijke en Kunstzinnige” vakken. Deze worden gegeven in cycli van 3 weken. PAK-vakken zijn:

- Koken
- Kartonnage
- Techniek
- Houtbewerking
- Teken
- Toneel
- Keramiek
- Boetsen
- Schilderen
- Smeden
- Textiel

4.3 Periode-onderwijs en vaklessen

Periode-onderwijs

Een belangrijk kenmerk van het vrijeschool onderwijs is het periode-onderwijs. In de PT wordt het periode-onderwijs tijdens de 3^e en 4^e lesuren als blokkur gegeven. De docent ontwikkelt zelf zijn lesstof binnen zijn vakgebied met als doel de ontwikkeling van het kind te ondersteunen.

Vaklessen

Vanaf het 5^e lesuur worden er vaklessen (Nederlands, Engels, Biologie, Wiskunde, Nask, Geschiedenis, Duits en levensbeschouwing) gegeven. Er wordt gebruikt gemaakt van boeken en methoden. De vakles Lichamelijke Opvoeding is een uitzondering op de regel. Deze wordt tijdens de PAK-tijd gegeven.

4.4 Huiswerk

Van leerlingen wordt verwacht dat zij huiswerk maken voor de lessen. Dit wordt ruim van tevoren door de leerkracht opgegeven in Magister.

Op school is op dinsdag en woensdag van 15.20 tot 16.10 in lokaal 1.09 een werkbegeleidingsuur waar leerlingen onder begeleiding aan opdrachten kunnen werken. Dit is een vrijwillig lesuur.

Ook kunnen leerlingen hier:

- vragen stellen;
- toetsen voorbereiden, inhalen en herkansen.

4.5 Stages

Er wordt in de 9e klas drie weken stage gelopen in kleine winkels zoals een bakkerij, fietsenmaker of kaasboer en in de 10e klas drie weken in een sociale instelling, zoals de kinderopvang, een zorginstelling of instellingen voor verstandelijk beperkten. De stages bieden de leerlingen de kans om een idee te krijgen voor de vervolgopleiding.

4.6 Sector Zorg en Welzijn

Doordat wij PAK-onderwijs aanbieden is er niet genoeg tijd om alle vakken die binnen het vmbo-T gegeven worden, te kunnen aanbieden. De leerlingen volgen daarom allemaal de sector “zorg en welzijn”. Het eindexamenpakket omvat de vakken:

Nederlands, Engels, Biologie, geschiedenis of Wiskunde, LO2 of MU2 (het examenvak Lichamelijke Opvoeding of het examenvak Muziek), Maatschappijleer en Kunst Algemeen.

4.7 Havo na het behalen van het vmbo-T diploma

In principe is de PT bedoeld als voorbereiding op het MBO. Soms echter zijn er leerlingen die zich binnen de PT dusdanig hebben ontwikkeld dat een vervolg op Havo niveau mogelijk is. Dit heet stapelen. Stapelen vanaf de PT naar de Havo kan alleen naar het “Cultuurprofiel”.

Het vakkenpakket omvat dan de vakken Nederlands, Engels, Duits, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Kunst algemeen/ Beeldend en drama

De voorwaarden gesteld aan stapelen vindt u op de website:

<https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/public/informatie/leerlingen/overgangscriteria-examens-herkansing>

4.8 Intern zorgoverleg

Het interne zorgoverleg van de afdeling Praktisch vmbo-tl bestaat uit de Coördinator Passend Onderwijs, de remedial teacher en leerlingbegeleider. Het intern zorgoverleg heeft primair tot taak een passend begeleidingsaanbod te bespreken ter ondersteuning van het onderwijsproces van de leerling.

4.9 Leerlingbespreking

Op verzoek van de mentor, vakleerkracht, therapeut, coördinator Passend Onderwijs en/of ouders kan bij zorg een leerling besproken worden in een leerlingbespreking, waarbij leden uit het gehele team

een indruk van de leerling kunnen geven om zo tot een beter beeld van de leerling te komen. De voorzitter van de vergadering maakt een overzicht van de aanmeldingen.

Een leerling wordt besproken in aanwezigheid van het gehele team. Hiervan wordt verslag gemaakt. De uitkomst van deze bespreking wordt met de ouders besproken, indien dit nodig is. Uiteraard heeft de leerlingbespreking een vertrouwelijk karakter.

4.10 Extra ondersteuning

Als er sprake is van een eventuele hulpvraag kan er begeleiding plaatsvinden door schoolmaatschappelijk werk, remedial teaching, ondersteuningsuren en andere vormen van begeleiding.

4.11 Dyslexieprotocol

In ons dyslexie/dyscalculieprotocol kunt u lezen hoe wij leerlingen met lees/spellingsproblemen begeleiden. <https://vo.devrijschooldenhaag.nl/public/informatie/ouders/zorg>

5. Begeleiding en zorg

5.1 Visie

De Vrije School Den Haag is een school waar gewerkt wordt vanuit één overkoepelende mensvisie en waarbij de gehele ontwikkeling van de leerlingen centraal staat. De grondslag van de begeleiding en de ondersteuning op de vrijeschool gaat daarom uit van geïntegreerde leerlingbegeleiding. Dat houdt in dat tegemoetkomen aan de hulpvragen van leerlingen een integraal onderdeel is van het dagelijks werk van mentoren en andere medewerkers van de school. Iedere klas heeft een eigen mentor. Hij/zij is voor de leerling en de ouders de belangrijkste contactpersoon en dus het eerste aanspreekpunt. Indien een leerling meer ondersteuning nodig heeft, onderzoekt de coördinator Passend Onderwijs in samenwerking met de mentor en de ouders de aanvraag.

5.2 Passend Onderwijs

De scholen binnen het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West hebben gezamenlijk afspraken gemaakt over het ondersteuningsaanbod van de scholen. Deze afspraken zorgen ervoor dat voor elke leerling een passende school wordt gevonden die de noodzakelijke ondersteuning kan bieden. Het gaat daarbij om leerlingen met een ondersteuningsvraag op het gebied van de cognitieve ontwikkeling, gedrag, sociaal emotionele ontwikkeling en/of de lichamelijke situatie.

Ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan geldt maximaal voor vier jaar en wordt ter instemming voorgelegd aan de ondersteuningsplanraad (OPR) van 24 leden, voor de helft bestaand uit ouders en leerlingen en voor de andere helft bestaande uit medewerkers. De Vrije School Den Haag heeft hierin één stemgerechtigde vertegenwoordiger. Ook wordt het ondersteuningsplan besproken met alle gemeenten in de regio in een op overeenstemming gericht overleg.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

De Vrije School Den Haag heeft een eigen schoolondersteuningsprofiel (SOP) welke te vinden is op de website. Hierin staat welke ondersteuning de school kan bieden en hoe deze ondersteuning is georganiseerd. Dit SOP is vastgesteld samen met de vestigings-medezeggenschapsraad.

Alle schoolondersteuningsprofielen van de scholen aangesloten bij het samenwerkingsverband zorgen samen voor een dekkend aanbod, zodat alle leerlingen in de regio passend onderwijs kunnen krijgen. Dit schoolondersteuningsprofiel is (deels) bepalend voor het budget dat de school krijgt van het samenwerkingsverband, bij ons met name via de LWOO-leerlingen (vanaf aug 2015). Daarnaast speelt het schoolondersteuningsprofiel een rol in het toelatingsbeleid van de school.

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/zorg>

5.3 Leerlingenzorg

Wanneer de resultaten van een leerling in de midden- of bovenbouw achterblijven en/of de leerling in ander opzicht opvalt of extra ondersteuning behoeft, kunnen de klassenmentor, de ouders of de leerling dit voorleggen aan de Coördinator Passend Onderwijs. Deze beoordeelt of de vraag moet worden besproken in het interne of in externe zorgoverleg.

Binnen de school hebben we op het gebied van zorg de volgende mogelijkheden:

- Begeleiding door persoonlijk klassenmentor of dyslexiecoach
- Leerlingbegeleiders die functioneren tussen de klassenmentoren en de coördinator Passend Onderwijs en gesprekken voeren
- Individuele hulpverlening: max. 5 gesprekken met de schoolmaatschappelijk werk
- Externe hulp: faalangstraining, onderzoek door de Begeleidingsdienst voor Vrije Scholen, verwijzing naar Jeugdzorg

Deze mogelijkheden kunnen in overleg met de ouders en de coördinator Passend Onderwijs worden ingezet.

5.4 Dyslexie en dyscalculie

Op De Vrije School Den Haag wordt het landelijk protocol voor dyslexie en dyscalculie gevolgd. Leerlingen met een officiële verklaring hebben recht op extra faciliteiten conform de aanbevelingen uit hun onderzoeksrapportage. Voor examens kunnen leerlingen met een dyslexieverklaring met het tekst/spraak-programma Kurzweill werken mits ze daar minimaal een half jaar ervaring mee hebben. Nadere informatie is te vinden op onze website:

<https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/public/informatie/ouders/zorg> zie dyslexie- en dyscalculiebeleid.

Er is een dyslexiecoach actief in de school. De dyslexiecoach behartigt gedurende de gehele schoolloopbaan de belangen van een leerling met dyslexie en leert hem of haar zoveel mogelijk de eigen problemen op te lossen. Dyslexie blijft nu eenmaal het hele leven bestaan. Het is belangrijk dat de leerling vaardig wordt in het omgaan met de aan zijn of haar dyslexie gelieerde problemen. Gedurende de schooltijd worden Diataaltoetsen afgenomen om de ontwikkeling van tekstbegrip en woordenschat te monitoren en hier eventueel actie op te ondernemen. Dit zijn belangrijke vaardigheden voor vele vakken. Het thuis blijven lezen, ook als dit moeizaam gaat, is van groot belang voor de leesvaardigheid en het vergroten van de woordenschat.

5.5 Drempelonderzoek

In de brugklas wordt het Drempelonderzoek afgenomen om eventuele leerachterstanden op taal- en rekengebied in kaart te brengen. Alleen wanneer de uitkomst reden geeft tot extra begeleiding worden ouders over de resultaten en aanpak geïnformeerd.

5.6 Huiswerkbegeleiding

De Vrije School Den Haag heeft extra geïnvesteerd op het gebied van huiswerkbegeleiding. Met dit aanbod beoogt de school in te spelen op de verschillende ondersteuningsbehoefte van leerlingen. Het aanbod bestaat uit:

- De interne huiswerkklas.
- De BijlesStudent
- Studiehuis (Belgisch Park)
- Bijles door en voor leerlingen.
- De training 'leren leren' voor de middenbouw
- Lenteschool

Voor uitgebreide informatie:

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/huiswerkbegeleiding>

5.7 Gezondheidsonderzoek en jongerenconsult

Op het voortgezet onderwijs krijgen leerlingen twee gezondheidsonderzoeken aangeboden. Het eerste gezondheidsonderzoek vindt plaats in de 7e of 8e klas. Alle leerlingen krijgen een gesprek met de schoolverpleegkundige. Tijdens deze afspraak wordt gesproken over groei, ontwikkeling en leefwijze. Het tweede onderzoek (jongerenconsult) is voor 15- en 16-jarigen en start met een Check Up door het invullen van een vragenlijst. Deze lijst geeft direct feedback over de eigen gezondheid. Een aantal leerlingen gaat daarna in gesprek met de jeugdverpleegkundige. Meer informatie over dit onderzoek is te vinden op www.jongerenconsult.nl.

Extra ondersteuning

Het is voor kinderen, jongeren en hun ouders altijd mogelijk om bij de schoolartsen of -verpleegkundigen langs te komen voor een extra onderzoek of gesprek.

Aanleiding hiervoor kunnen bijvoorbeeld vragen zijn over groei, gehoor, gedrag of gezondheid. Bel hiervoor Het CJG, telefoon: [0800-2854070](tel:0800-2854070) (optie 2).

Ook neemt de schoolverpleegkundige deel aan de zorgstructuur van de school.

Gegevens van uw kind

De schoolverpleegkundigen van het CJG gebruiken de adresgegevens uit de leerling administratie van de school. Als u hiertegen bezwaar heeft kunt u dit aangeven bij school.

Wanneer uw kind niet verschenen is op de afspraak, neemt de schoolarts of verpleegkundige telefonisch contact met u op. Als dat niet lukt wordt zo nodig aan de school gevraagd hoe het met uw kind gaat, tenzij u hiertegen bezwaar heeft gemaakt.

Ook worden wij als school geïnformeerd over datum en tijdstip van uitnodiging. Indien u dit niet wenst kunt u dit kenbaar maken aan de schoolarts of-verpleegkundige.

Meer informatie en contact

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de schoolverpleegkundigen van het CJG. Op werkdagen kan dit telefonisch via [0800-2854070](tel:0800-2854070) (optie 2). Kijk ook op de website www.cjgdenhaag.nl

6. Praktische informatie

6.1 Schooltijden

1e en 2e uur:	08.30 - 10.10 uur.
<i>Pauze:</i>	<i>10.10 - 10.30 uur</i>
3e uur	10.30 – 11.20 uur
4e uur:	11.20 - 12.10 uur
<i>Pauze:</i>	<i>12.10 - 12.40 uur.</i>
5e uur	12.40 – 13.30 uur
6e uur:	13.30 - 14.20 uur
<i>Pauze:</i>	<i>14.20 - 14.30 uur</i>
7e ^{uur}	14.30 – 15.20 uur
8e uur:	15.20 - 16.10 uur

Voor alle klassen gaat de 1^e bel om 8.25 uur, de 2^e bel 8.30 uur, les is begonnen.

De beltijden van de pauzes

10.10 - 10.25 uur	(2e bel 10.30 uur, les is begonnen)
12.10 - 12.35 uur	(2e bel 12.40 uur, les is begonnen)
14.20 - 14.25 uur	(2e bel 14.30 uur, les is begonnen)

De lestijden lichamelijke opvoeding kunnen afwijken van de normale tijden van het lesrooster, dit i.v.m. veldlessen of lessen op andere locaties.

6.2 Vakantieregeling

In de regio Haaglanden is besloten geen gezamenlijke vakantieregeling op te stellen.

De vakantieregeling is te vinden op de website:

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/vakantierooster>

6.3 Onderwijstijd

Door de vakken en activiteiten die De Vrije School Den Haag aanbiedt, voldoet de school ruimschoots aan de verplichte onderwijstijd van gemiddeld 1000 verplichte contacturen per schooljaar.

In het rooster wordt dagelijks gezorgd voor een aanpassing van het lesrooster. Leerlingen worden via Magister op de hoogte gehouden van roosterwijzigingen. Helaas heeft de school ook te maken met uitval van lessen door ziekte van leraren. Bij langdurige uitval van lessen, zoeken wij naar invalleerkrachten uit het lerarencollege van de school of via het aantrekken van invalleerkrachten.

6.4 Leerlingenwegwijzer

De wegwijzer voor leerlingen is te vinden op onze website

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/Leerlingenraad>

6.5 Leerlingenraad

Voor de leerlingenraad kiest elke klas één of twee vertegenwoordigers. Samen vormen deze klassenvertegenwoordigers de leerlingenraad. De Leerlingenraad kiest een voorzitter en een vicevoorzitter. Er wordt vijf tot zeven maal per schooljaar vergaderd, begeleid door de leerkrachten uit de [VMR](#) en indien wenselijk in aanwezigheid van de schoolleiding.

Belangrijke voornemens en beleidswijzigingen komen daar aan de orde zoals het Leerlingenstatuut, (on)tevredenheid op de schoolonderdelen, punten die uit de klassen naar voren komen, de actualiteit

en het jaarlijkse uitje van de Leerlingenraad. De voorzitter en vice-voorzitter zitten in de vestigings- en gezamenlijke medezeggenschapsraad.

7. Algemene informatie

7.1 Aanmelden van leerlingen

Voor de procedure van aanmelding zie <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/meld-je-aan>

Aanmelden van een leerling kan met het inleveren van het adviesformulier.

Wanneer een leerling wordt aangemeld, wordt de toelatingsprocedure gestart. Pas na het doorlopen van deze procedure en na toelating kan de leerling daadwerkelijk worden ingeschreven. Informatie over de toelatingsprocedure wordt verschaft bij het aanmelden.

De schoolbesturen po & vo en de gemeenten in de regio Haaglanden hebben afspraken gemaakt over het proces van aanmelden en inschrijven op een school voor voortgezet onderwijs. Deze afspraken zijn vastgelegd in de regionale BOVO-procedure. (zie www.bovohaaglanden.nl)

Met het Adviesformulier Voortgezet Onderwijs 2018/2019 (afgegeven door de basisschool) kunt u uw kind aanmelden voor de middenbouwklas. Vervolgens wordt het vragenformulier aanmelding aan u meegegeven of per post naar u toegestuurd. De ouder/ verzorger dient dit formulier geheel ingevuld en ondertekend op te sturen naar De Vrije School Den Haag, Waalsdorperweg 12, 2597 JB Den Haag t.a.v. Mw. T. Remmerswaal.

Tussentijdse aanmeldingen verlopen via de website: <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/meld-je-aan>

7.2 Contactgegevens schoolleiding en docenten

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/contact>

7.3 Leerlingvolgsysteem Magister en cijferoverzicht

Onze school maakt voor de administratie van de vele gegevens, die we in de school nodig hebben, gebruik van het digitale systeem 'Magister'. Daar vinden leraren en leerlingen bijvoorbeeld hun roosters en cijferoverzichten. Ook ouders kunnen zo overzicht houden over de voortgang van hun kinderen wat betreft de cijfers en het opgeven huiswerk.

Inloggen op Magister: <https://vszh.magister.net/#/inloggen>

Handleiding: <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/cijferoverzicht-rapport-en-magister>

7.4 Schoolregels

De schoolregels zijn te vinden op de website:

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/schoolregels>

Schooltijden <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/lestijden-lestabellen>

Vakanties <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/leerlingen/vakantierooster>

Absentmelding <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/Absent>

Verlofaanvraag <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/Absent>

Ziek naar huis <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/Absent>

Overgangsnormen <https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/public/informatie/leerlingen/overgangscriteria-examens-herkansing>

7.5 Vrijwillige ouderbijdrage

De ouderbijdrage wordt geïnd via het digitale ouderbijdragenportaal

In het portaal kunt u aangeven:

- Welk bedrag u voor het lopende schooljaar wilt bijdragen
- Hoe u uw bijdrage wilt betalen (automatische incasso, zelf het bedrag overmaken of betaling via Ideal). In alle gevallen kunt u ook aangeven in hoeveel termijnen u wilt betalen.

Wanneer u vragen heeft over de ouderbijdrage dan kunt u contact opnemen met Anne-Marie van der Zwan. Zij is te bereiken op maandag, dinsdag en donderdag op telefoonnummer 070-3244300 of via e-mailadres ouderbijdrage-denhaag@vszh.nl

Wat is de vrijwillige ouderbijdrage?

Er zijn twee soorten ouderbijdragen: de vrijwillige ouderbijdrage voor het vrijeschoolkarakter van ons onderwijs en de overige schoolkosten voor de lessen zoals leermiddelen, kampen en cultuurreizen. Voor de overige schoolkosten brengen wij per activiteit een verplichte bijdrage in rekening. Het bedrag is afhankelijk van het leerjaar.

Waarvoor is de vrijwillige ouderbijdrage?

Samen dragen wij de school, ook in financiële zin. De ouderbijdrage is een vrijwillige bijdrage, maar is niet vrijblijvend.

Wij willen ons onderwijs mogelijk maken voor iedereen die daarvoor kiest. De Vrije School Den Haag biedt al haar leerlingen een veel bredere ontwikkeling aan dan uitsluitend een cognitieve.

Wij hechten grote waarde aan een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen en vinden het belangrijk dat ze, wanneer ze de school met een diploma verlaten, weten wie ze zijn, wat ze kunnen en hoe ze zich tot andere mensen verhouden. Daarvoor bieden wij op school vanuit een samenhangend geheel veel extra's die niet door de overheid bekostigd worden.

De volgende werkwijze ligt hieraan ten grondslag:

- Klassen blijven zolang mogelijk bij elkaar. Er is een vaste mentor die intensief contact heeft met de leerlingen.
- Lesstof = ontwikkelingsstof (thema's sluiten aan bij de beleavingswereld van de leerling.)
- Evenwicht tussen hoofd, hart en handen (cognitieve vakken worden afgewisseld met kunstzinnige vakken, praktische vakken en bewegingsvakken).

De kunst- en ambachtvakken vormen een rode draad in ons onderwijs. Zij vormen een wezenlijk element in het ontdekken van de eigen vermogens en beperkingen. Deze uren betekenen voor de school kosten aan leerkrachten en middelen die niet door de overheid vergoed worden. De lesgroepen zijn kleiner.

Lessen en activiteiten zoals koor, toneel, muziek, euritmie, beeldende kunst en de daarbij horende ondersteuning en materialen worden grotendeels bekostigd uit de vrijwillige ouderbijdrage. Hetzelfde geldt voor de algemeen vormende periodelessen in de hogere klassen, die door alle leerlingen worden gevolgd, ongeacht het vakkenpakket.

Op dit moment doen we een extra beroep op u. Zoals u mogelijk weet, zijn er door terugloop van het aantal leerlingen minder overheidsinkomsten voor de school, waarvoor wij maatregelen hebben moeten nemen op vooral het personele vlak.

Wij bezuinigen niet op onze lessen of extra vakken. Het komend jaar gaan we graag in overleg met u werken aan een bloeiende school.

Richtlijnen voor de vrijwillige ouderbijdrage:

Aangezien er sprake is van een vrijwillige ouderbijdrage en niet iedereen in staat is om hetzelfde bedrag bij te dragen, geven wij u een inkomensafhankelijke richtlijn mee om uw bijdrage per leerling te bepalen. Het bedrag kan ook in maandelijkse termijnen worden voldaan.

Bruto gezinsjaarinkomen	Bedrag per kind
Tot € 10.000	€ 250
Tot € 20.000	€ 400
Tot € 25.000	€ 500
Tot € 37.000	€ 650
Tot € 50.000	€ 850
Tot € 62.500	€ 1.000
Tot € 92.000	€ 1.250
Boven € 120.000	€ 2.000

Een extra gift is altijd van harte welkom.

Bijzondere omstandigheden:

Lagere of hogere draagkracht:

Als uw financiële draagkracht niet toereikend is om het bedrag in de tabel op te brengen, verzoeken wij u een bijdrage te voldoen die wel in uw vermogen past. Daartegenover staat dat wij vragen om meer bij te dragen indien uw financiële draagkracht meer dan toereikend is om op die manier solidair te zijn aan hen met minder draagkracht. In elk geval is uw kind welkom op onze school.

Korting met de Ooievaarspas

Wanneer uw inkomen rond het minimum ligt en u in Den Haag woont, kunt u bij de gemeente Den Haag een ooievaarspas voor uw kind aanvragen.

De gemeente betaalt dan € 125,- van de ouderbijdrage. U kunt dit bedrag in mindering brengen op de door u te betalen ouderbijdrage. Zie: <http://www.ooievaarspas.nl/over-ooievaarspas/>

Om van deze regeling gebruik te maken, kunt u de Ooievaarspas op maandag tot en met donderdag laten inscannen bij de financiële administratie.

Tussentijdse komst/vertrek

Indien een leerling minder dan 75% van het schooljaar bij onze school is ingeschreven, verrekenen wij de ouderbijdrage met het aantal volle kalendermaanden dat de school wordt bezocht.

Betalingsregeling

Wanneer ouders de ouderbijdragen niet op tijd kunnen betalen, is het schoolbestuur vanzelfsprekend bereid om samen tot een oplossing te komen. U kunt hiervoor contact opnemen met onze administratie via ouderbijdrage-den Haag@vszh.nl.

De overige schoolkosten

De overige schoolkosten voor de bij het onderwijs horende activiteiten zoals excursies en schoolreizen zijn afhankelijk van het leerjaar. Voor deze activiteiten worden kosten in rekening gebracht.

In de loop van het schooljaar wordt uw bijdrage voor de schoolreis of eventuele andere schoolkosten via het digitale ouderbijdragenportaal aan u gefactureerd. Op het moment dat er een factuur voor u klaar staat, ontvangt u daarvan een mail met het verzoek om via een link in het ouderbijdragenportaal aan te geven hoe u deze factuur wilt betalen.

Kosten schoolreizen:

Klas 7:	Boerderij/boomgaard:	€ 155
Klas 7 PT:	Natuurkamp:	€ 155
Klas 8:	Survival, Ardennen:	€ 220
Klas 9:	Landmeten:	€ 150
Klas 10:	Cultuurreis:	€ 500

7.6 Ouderavonden

Minstens twee maal per jaar is er per klas een ouderavond. Daar wordt gesproken over de gang van zaken in de klas, de ontwikkelingsfasen van de leerlingen, de leerstof en toetsen. Er komen praktische zaken aan de orde en er is ruimte voor vragen.

Algemene ouderavond

Er zijn algemene ouderavonden over onderwerpen die voor verschillende klassen actueel zijn zoals de individuele leertrajecten en de examenopzet, dyslexie, sociale media of over een bijzonder project. Een groepje ouders kan ook een leerkracht vragen een algemene ouderavond over een onderwerp van hun keuze te organiseren.

Er worden ouders gevraagd om mee te gaan op kamp of bij een klassenuitje, om te assisteren in de mediatheek, bij PR-groep of op andere plaatsen in de school. Het vrijwilligerswerk wordt zeer gewaardeerd.

Tafeltjesavonden

Twee maal per jaar kunnen ouders en leerlingen drie vakleerkrachten te spreken vragen op de zgn. 'tafeltjesavond'. Dat is de uitgelezen mogelijkheid om met de vakleerkracht over de vorderingen van hun kind te spreken.

7.7 Gescheiden ouders

De informatievoorziening van de school betreffende de leerling geldt voor beide ouders, ook als zij niet samenwonen. Uitgangspunt daarbij is de wettelijk verplichting zoals die in art 1: 377 c van het Burgerlijk Wetboek is vastgelegd.

De niet met het gezag belaste ouder

Verstrekking van schoolinformatie vindt voor de niet met het gezag belaste ouder alleen plaats indien hij of zij daartoe verzoekt. Het moet dan om concrete vragen over de leerling gaan.

Ouderavonden, gesprekken over de leerling

In principe nodigt de school beide ouders uit voor ouderavonden of voor gesprekken over de leerling (bijvoorbeeld rapportbesprekingen). Indien één van de ouders geen gezamenlijk gesprek wil, kan hij of zij verzoeken om een individueel gesprek. Gespreksverslagen worden gestuurd naar beide ouders.

Correspondentie

Correspondentie zal gericht zijn aan beide met gezag belaste ouders en dus niet slechts aan de ouder bij wie de leerling volgens de Gemeentelijke Basis Administratie staat ingeschreven of volgens de door de ouder verstrekte gegevens. Dat geldt niet indien daarmee naar de mening van school zwaarwegende belangen van de leerling geschaad zouden kunnen worden.

Onderlinge problemen tussen ouders

De school is primair gericht op onderwijs, waarbij onder meer veiligheid en rust van de leerling gewaarborgd dienen te worden. Om die reden is het niet toegestaan dat ouders hun onderlinge relationele problemen of conflicten op school of via school beslechten.

Onpartijdigheid

De school heeft primair het belang van de leerling voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over de leerling zal niet aan anderen dan aan ouders (volgens art. 1:377 c van het Burgerlijk Wetboek) worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties als het Advies- en Meldpunt en de schoolarts.

8. Jaarplanner

8.1 Agenda

Alle geplande activiteiten van de school zijn te vinden op de website.

<https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/jaarplanner>

8.2 Jaarfeesten

Elk jaar wordt een aantal feesten gevierd die passen bij het seizoen.

In de herfst wordt het Michaëls feest gevierd (29 september). Het is een feest van de oogst, maar ook een feest van moed. De legendes van Sint Joris en Michaël die de draak versloegen, vormen het hoofdthema. Op deze dag wordt ook 'Waldorf one World'(WoW) gevierd. Een internationale campagne waarbij leerlingen door middel van projecten geld inzamelen voor andere kinderen op vrijescholen (Waldorfscholen) die het hard nodig hebben

In de wintertijd valt het Sint Nicolaasfeest dat in alle klassen wordt gevierd.

De vier weken voor kerstmis zijn de Adventsweken. Dan is het donker in de gangen van de school als de leerlingen aankomen en wordt er bij kaarslicht geluisterd naar muziek die leerlingen ten gehore brengen en naar een verhaal. Het Paradijsspel, een dramatisering van het scheppingsverhaal met fundamentele vragen over de rol van 'goed en kwaad', wordt opgevoerd door leerkrachten.

Kerst wordt gezamenlijk gevierd waaraan alle klassen bijdragen in de vorm van zang, muziek en beweging. Traditioneel wordt er in de week voor de kerstvakantie naar het Kerstspel gekeken. Het is van oorsprong een middeleeuws mysteriespel dat op de vrijescholen in ere wordt gehouden. De week na de kerstvakantie wordt de kersttijd afgesloten met het Driekoningenspel, dat samen met het Paradijs- en Kerstspel een drieluik vormt.

8.3 Kooruitvoering

Ieder jaar verzorgt de school voor alle ouders en familieleden een kooruitvoering in de Antonius Abt kerk in Scheveningen. Er wordt gezongen door het 9e klas koor en een apart bovenbouwkoor bestaande uit klas 10 t/m 12. Zo zijn er o.a. werken van Puccini, Mozart en Fauré uitgevoerd.

De leerlingen van de middenbouw hebben in de grote zaal van de school na elkaar hun kooruitvoering, gecombineerd met de beste-werk-tentoonstelling, waarin de leerlingen hun beste werk van het afgelopen jaar tentoonstellen.

Veiligheid en welzijn

9.1 Uitgangspunten Veilige school

De Vrije School Den Haag is een plek waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich thuis voelen en zich veilig weten en waar alle betrokkenen respectvol, prettig en vriendelijk met elkaar omgaan.

In de jaarlijkse tevredenheidsenquêtes van medewerkers, leerlingen en ouders scoort de veiligheid op school steevast zeer hoog.

Voor leerlingen:

- Niet pesten of gepest worden; jezelf mogen en kunnen zijn
- De lessen kunnen volgen zonder dat je wordt lastiggevallen
- Weten dat geweld, verbale en (seksuele) intimidatie uit den boze zijn
- Bij iemand terecht kunnen als er problemen zijn
- Serieus genomen worden door personeelsleden en overige medewerkers
- Weten welke afspraken er zijn over dit alles

Voor ouders/verzorgers:

- Erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen naar een veilige school gaan
- Weten dat er geen bedreigingen voorkomen
- Een open oor vinden voor problemen
- Weten dat signalen worden opgepakt en problemen aangepakt
- Duidelijke afspraken over dit alles

Voor personeel en andere medewerkers:

- Met respect bejegend worden door leerlingen, ouders/verzorgers, collega's etc.
- Weten dat problemen worden aangepakt
- Ergens terecht kunnen met signalen
- Duidelijkheid over wat er gebeurt bij calamiteiten
- Duidelijke afspraken over dit alles

Voor de omgeving/de buurt:

- Geen overlast van leerlingen die rond de school hangen
- Geen vandalisme, vervuiling of diefstal
- Weten dat leerlingen worden aangesproken op hun gedrag
- Een aanspreekpunt voor suggesties en eventuele klachten
- Signalen worden opgepakt en problemen aangepakt

Waarden en normen

- Bij het realiseren van een veilige school komt preventie van ongewenst gedrag op de eerste plaats. Daarbij gelden de volgende waarden en normen:
- Respect voor elkaar
- Respect voor de omgeving
- Respect voor jezelf

Veiligheidsplan

Zoals beschreven in de verschillende protocollen van o.a. het grensoverschrijdend domein wordt er in een aantal gevallen al in een vroeg stadium externe instanties zoals politie e.d. ingeschakeld. Het gehele veiligheidsplan is te vinden op de website:

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/veiligheid>

Voor de Privacy wetgeving zie website: <https://vo.devrijeschooldenhaag.nl/Privacy>

9.2 Leerplicht

De leerplichtwet is een van de middelen om het recht op onderwijs voor jongeren te beschermen. De leerplichtambtenaar heeft (individuele) zorg te besteden aan jongeren die, door welke oorzaak dan ook, in dit recht belemmerd worden. Het werken aan preventie en aan vroegtijdige signalering van (individuele) probleemsituaties zijn speerpunten in de handelswijze van de leerplichtambtenaar. Schoolverzuim is een signaal dat er iets met de leerling aan de hand is. De leerplichtambtenaar onderzoekt in nauwe samenwerking met de school in een zo vroeg mogelijk stadium het verzuim. Soms zijn er dieper liggende oorzaken, oorzaken die soms niets met school te maken hebben. In de vorm van het zorgteam werken school, JGZ en de leerplichtambtenaar samen om zo goed mogelijk preventief te kunnen handelen.

9.3 Anti-pestprotocol

Pesten wordt bij ons op school niet geaccepteerd. We nemen dan onmiddellijk maatregelen om het pesten te stoppen. We spreken van pester en gepeste. Elke melding wordt serieus genomen. Ook het pesten via de sociale media: cyberpesten is onacceptabel.

De school werkt met een erkend anti-pestprogramma: “Zand Erover”. Deze aanpak wordt toegepast op het moment dat er een pestprobleem is. Deze aanpak is gebaseerd op de No Blame aanpak. Een niet bestraffende en probleemoplossende interventiemethode, waarbij de leerlingen en de groep worden betrokken. Om de veiligheid van de school te waarborgen vindt er iedere twee jaar een monitoring sociale veiligheid plaats op de school. Deze monitoring wordt gedaan door het HCO (Haagse Centrum voor Onderwijsadvies).

De Vrije School Den Haag heeft een anti-pest coördinator, de heer R. Ehlert, r.ehlert@vsdenhaag.nl en een vertrouwenspersoon, de heer O.Nijhof, o.nijhof@vsdenhaag.nl

Het volledige anti-pestprotocol is onderdeel van het veiligheidsplan en te vinden op de website: <http://vo.devrijschooldenhaag.nl/informatie/ouders/veiligheid>

9.4 Leerling bemiddeling

Leerlingen zoeken samen een oplossing voor een conflict met behulp van twee andere leerlingen die optreden als bemiddelaar, nadat ze daarvoor getraind zijn. Dat gebeurt door het externe Bureau Welles/Nietes. De bemiddelaars zijn neutraal en de gesprekken zijn vertrouwelijk. Het is voor leerlingen een manier om over hun ruzies te praten zonder dat een volwassene een oordeel velt. De leerling bemiddelaars doen verslag bij de teamleider middenbouw, die ook een opleiding heeft gekregen. Deze zorgt voor blijvende begeleiding.

9.5 Gezondheidsonderzoek

In de 8ste klas krijgen alle leerlingen thuis een uitnodiging voor een kort onderzoek met de jeugdverpleegkundige. Het onderzoek vindt plaats op school.

9.6 Langdurig ziek

De Vrije School Den Haag heeft met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en leerplicht afspraken gemaakt over leerlingen die langdurig ziek worden gemeld. De school werkt met een protocol voor langdurig zieke leerlingen waarin de afspraken met de jeugdgezondheidszorg en leerplicht staan opgenomen. Om de belastbaarheid van een leerling te kunnen beoordelen heeft de school het oordeel nodig van de schoolarts. Als ouders de oproep van de schoolarts negeren, is de school genooddacht de leerplichtambtenaar hiervan op de hoogte stellen.

Wanneer een leerling door ziekte en/of ongeval tijdelijk onderwijs moet verzuimen, kunnen de ouders een beroep doen op extra ondersteuning.

9.7 School Video Interactie Begeleiding (SVIB)

De school maakt bij het begeleiden van leerkrachten gebruik van School Video Interactie Begeleiding (SVIB) en hanteert daarbij onderstaand protocol.

1. Bij het gebruik van SVIB als begeleidingsmethodiek moet de te begeleiden leraar altijd instemmen.
2. Ouders worden, via de schoolgids, op de hoogte gebracht dat er video opnamen in de klas gemaakt worden.
3. Leerlingen van ouders die bezwaar maken worden niet gefilmd.
4. De video opnamen worden alleen met toestemming van de leraar met anderen besproken of getoond.
5. De leraar laat geen video-opnamen van klassen zien aan de leerlingen, ouders of derden zonder overleg met de SVIB-er en de directie.
6. Bij eventueel gebruik van de video opnamen buiten de school is instemming nodig van de directie, de leraar en de ouders van de leerlingen, die in beeld zijn.
7. Bij gebruik of tonen van video-opnamen van een individuele leerling moet, ook de betreffende leerling, instemmen.
8. Na beëindiging van de begeleiding met SVIB vindt altijd een schriftelijke evaluatie plaats met de betrokkenen. De leraar maakt een verslag van zijn ontwikkeling en de begeleider maakt een verslag van de vraagstelling, de doelstelling en de handelingsadviezen. Het evaluatieverslag over de leraar gaat in het personeelsdossier.
9. De video-opnamen zijn vertrouwelijk. Na beëindiging van de SVIB en na de eindevaluatie worden de video-opnamen gewist.

9.8 Verzekering

Door het Marecollege Leiden, Rudolf Steiner College Rotterdam en de Vrije School Den Haag is een Wettelijke Aansprakelijkheidsverzekering en een collectieve doorlopende reis - en ongevallenverzekering afgesloten.

Wanneer u van mening bent dat wij aansprakelijk zijn of nalatig zijn geweest dan kunt u de schade bij ons melden. Wij zijn niet aansprakelijk voor diefstal en zoekraken van eigendommen van leerlingen, zoals fiets, kleding en mobiele telefoons. Dergelijke schade adviseren wij u bij uw eigen verzekering in te dienen.

De ongevallenverzekering is van kracht tijdens de reis naar en van school, verblijf op school, uitstapjes tijdens schoolactiviteiten, stagedagen en schoolreizen.

De reisverzekering geldt wanneer de leerlingen op reis gaan en er minimaal één overnachting is. Er kan een beroep gedaan worden op deze verzekering als de eigen verzekering niet uitkeert.

Ouders zijn aansprakelijk voor de schade die een leerling toebrengt aan medeleerlingen, het schoolgebouw of inventaris.

10. Over de school

10.1 Resultaten

Voor het rendement per leerjaar zie bijlage I, blz. 33.

Slagingspercentage:

	VWO	HAVO	VMBO-t
2017	91%	83%	70%
2018	94,7%	94,1%	69,1%
2019	87%	82%	75%

Verschil SE-CE: (schoolexamen- centraal examen)

Afdeling	2017	2018	2019
vmbo-t	+0,34	+0,54	+0,37
havo	+0,23	+0,15	+0,10
vwo	+0,27	+0,31	+0,43

10.2 Organisatie, Bevoegd gezag en schoolleiding

Sinds 1 januari 2015 is de bestuurder van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland (ZWN) het 'bevoegd gezag' van de school voor voortgezet onderwijs aan de Waalsdorperweg. Naast deze school vallen nog twee scholen voor voortgezet onderwijs in Rotterdam (Rudolf Steiner College) en Leiden (Marecollege), twee scholen voor primair onderwijs (aan de Abbenbroekweg) en The International Waldorfschool The Hague (aan de 2^e Messstraat) onder de stichting. Op deze wijze kan op zakelijk en administratief gebied geprofiteerd worden van de samenwerking, terwijl op pedagogisch en inhoudelijk gebied de eigen identiteit kan worden gewaarborgd.

De rector van de Waalsdorperweg staat aan het hoofd van de vestiging en is, binnen het vastgestelde beleid en begroting, verantwoordelijk voor de goede gang van zaken binnen zijn vestiging. Hij legt daarover periodiek verantwoording af aan de bestuurder.

De schoolleiding bestaat uit een rector, een conrector en de coördinator onderwijs. Zij beheren de gebieden onderwijs, personeel en bedrijfsvoering. Samen met teamleiders regelen zij de dagelijkse gang van zaken. Hier vindt ook beleidsvorming en besluitneming plaats.

10.3 Raad van Toezicht

De scholen van ZWN kennen een Raad van Toezicht die toeziet op het functioneren van de bestuurder en de directie. Besluiten van de bestuurder, die een zwaarwegend karakter hebben (bijvoorbeeld het vaststellen van de begroting en de jaarrekening, fusie met andere scholen en beleidsplannen), moeten door deze raad worden goedgekeurd. Eén lid van deze raad is voorgedragen door de medezeggenschapsraad.

Sinds 2010 fungeert één Raad van Toezicht voor De Vrije School Den Haag PO en VO (in ZWN-verband). Wie deel uit maken op dit moment van de Raad van Toezicht staat in het variabele deel van deze schoolgids.

10.4 De teamleider

De teamleider is verantwoordelijk voor het onderwijstraject van de leerlingen. De school heeft vier teamleiders: voor de afdeling Praktisch vmbo-t (PT), voor de klassen 7 en 8 (middenbouw (MB)), voor de klassen 9 en 10 (BB1), 11, 12 en de examenklassen havo/vwo (BB2).

De pedagogische verantwoordelijkheid voor zowel de klassen als geheel, als voor de individuele leerling is een zaak van de teams gezamenlijk.

10.5 Medezeggenschap

Sinds 2005 functioneert op school de medezeggenschapsraad (mr). De medezeggenschapsraad is een formeel orgaan dat overleg voert met de schoolleiders, de bestuurder en de Raad van Toezicht. Er is één medezeggenschapsraad voor de drie scholen die onder de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland (ZWN) vallen:

- Rudolf Steiner College te Rotterdam
- Marecollege te Leiden
- De Vrije School Den Haag

In deze medezeggenschapsraad zitten personeelsleden, leerlingen en ouders van de drie scholen, Zij vergaderen volgens een vast rooster op één van de drie scholen in aanwezigheid van de betreffende schoolleider en de bestuurder.

De vestigingsmedezeggenschapsraad (vmr)

Sinds schooljaar 2011-2012 functioneert op alle drie de vestigingen de vestigingsmedezeggenschapsraad, afgekort de vmr. In de vmr hebben minimaal vier personeelsleden, twee leerlingen en twee ouders zitting. Met de vmr hopen we de medezeggenschap dichter op de dagelijkse schoolpraktijk af te kunnen stemmen zodat het functioneren van de vmr meer zichtbaar en vooral effectiever wordt. De data van de vergaderingen staan vermeld in de jaarplanner. De vergaderingen zijn in principe openbaar.

Contact vmr en mr via de voorzitter Judith Aiss e-mail: j.aiss@vsdenhaag.nl
<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/medezeggenschap>

10.6 (Klassen)ouders en klassenouder-overleg

Ouders zijn onmisbaar voor de school. In elke klas zijn twee of drie ouders klassenouder. De klassenouders worden tijdens de eerste ouderavond van het schooljaar door de ouders van een klas gekozen. De taak van deze klassenouder is een goede band tussen ouders onderling en tussen oudergroep en leerkrachten te bevorderen. De klassenouders assisteren de klassenleerkrachten bij het voorbereiden van ouderavonden en bij het coördineren van de vrijwilligerstaken van ouders.

Klassenouder-overleg Waalsdorperweg (KOOW)

Het Klassenouder-overleg komt ca. driemaal per jaar bijeen. Hiervoor worden de klassenouders uitgenodigd. De rector is daar in de regel bij aanwezig, en afhankelijk van de agenda ook de conrector en teamleiders. Verder is er ook altijd een personeelslid uit de medezeggenschapsraad bij. Klassenouders stimuleren en bevorderen waar mogelijk de communicatie over en weer tussen school en ouders. Daarom is dit overleg voor iedereen van vitaal belang. In de vergadering wordt vanuit allerlei invalshoeken gesproken over wat er in de school speelt. Hierdoor is er van beide kanten zicht op wat er nodig is. Dit leidt vervolgens tot aanpassingen en bijstellingen. Twee ouders uit het KOOW nemen zitting in de vMR.

Elke ouder die zich deskundig acht en een kind op de bovenbouw van De Vrije School Den Haag heeft, kan zich (na aanmelding) aansluiten.

<http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/informatie/ouders/medezeggenschap>

10.7 Leerlingen en leerlingenraad

Voor de leerlingenraad kiest elke klas één of twee vertegenwoordigers. Samen vormen deze klassenvertegenwoordigers de leerlingenraad. De Leerlingenraad kiest een voorzitter en een vicevoorzitter. Er wordt maximaal vijf maal per schooljaar vergaderd, begeleid door de leerkrachten uit de vMR en enkele leden van de schoolleiding. Belangrijke voornemens en beleidswijzigingen komen daar aan de orde zoals het Leerlingenstatuut, (on)tevredenheid op de schoolonderdelen, punten die uit de klassen naar voren komen, de actualiteit en het jaarlijkse uitje van de Leerlingenraad. De voorzitter en vice-voorzitter zitten in de vestigings- en gezamenlijke medezeggenschapsraad.

10.8 Klachtenregeling en vertrouwenspersonen

Vragen, problemen, zorgen en klachten kunnen in elke school ontstaan over de meest uiteenlopende zaken. Zij kunnen zich voordoen in alle mogelijke combinaties van leerlingen, personeelsleden en ouders. Het is belangrijk dat diegene die met een probleem rondloopt, dit zo snel mogelijk meldt. Hiertoe is deze handleiding opgesteld.

Wij onderscheiden een binnenschoolse - en buitenschoolse procedure:

De binnenschoolse procedure

1. Eerste aanspreekpunt: de klassenleerkracht/mentor. In geval van pedagogische problemen, omgangsproblemen, praktische vragen, enz.
2. Tweede aanspreekpunt. Al naar gelang de aard van de klacht:
 - o voor onderwijszaken: de teamleider,
 - o voor personeelszaken: het verantwoordelijke lid van de schoolleiding,
 - o voor praktische zaken en leerlingzaken: het verantwoordelijke lid van de schoolleiding.
3. Derde aanspreekpunt: de rector/schoolleider. Als de problemen blijven bestaan.
4. Blijft het probleem onopgelost, dan komt het bij de bestuurder van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland. Deze gaat na of bij de behandeling van het probleem/de klacht alles is gedaan om een oplossing te vinden.
5. Als ook dit niet tot oplossing leidt, is er de mogelijkheid om een officiële, schriftelijke klacht in te dienen bij de Klachtencommissie van de VBS. Daaraan gaat een verwijzing vooraf naar de externe vertrouwenspersoon van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland, de heer M. Oltheten. Deze kan begeleiden bij het indienen van de klacht bij de klachtencommissie.

De contactgegevens van de externe vertrouwenspersoon zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van de school.

De buitenschoolse procedure

De klachtencommissie van de Vereniging Bijzondere Scholen (VBS). Deze treedt in werking

- na de binnen schoolse procedure
- zonder de binnen schoolse procedure doorlopen te hebben. Dit gebeurt in een ernstige of moeilijk bespreekbare situatie

De bestuurder verwijst de klager naar de externe vertrouwenspersoon van de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland, de heer M. Oltheten. Deze begeleidt de klager in de buitenschoolse behandeling van de klacht door de landelijke Geschillen Commissie Bijzonder Onderwijs (GCBO), die werkt volgens haar eigen Regeling klachtencommissie. Voor nadere informatie: www.gcbo.nl

De stichting GSBO is bereikbaar via postbus 82324, 2508 EH Den Haag, 070 – 3861697 info@gcbo.nl NB. In het geval van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag kan men zich wenden tot de interne vertrouwenspersoon. Elke school heeft twee interne vertrouwenspersonen.

Vertrouwensgroep

Problemen, die voor een leerling zo gevoelig liggen dat hij/zij daarmee niet naar de klassenmentoren wil gaan, kunnen voorgelegd worden aan de vertrouwensgroep van de school bestaande uit Karin ten Broek- van Beijeren (k.ten.broek-van.beijeren@vsdenhaag.nl) en Judith Aiss (j.aiss@vsdenhaag.nl). Dit kan ook anoniem gebeuren. Een duidelijk voorbeeld kan zijn (seksuele) intimidatie door medeleerlingen of personeel.

10.9 Functies

Directie:

Algemeen Directeur/Bestuurder: Artho Jansen (afpraak via Anna Italianer a.italianer@vsdenhaag.nl)

Rector: Rob van der Meijden (afpraak via Manon Vinkenburg m.vinkenburg@vsdenhaag.nl)

De rector is verantwoordelijk voor de voortgang en uitvoering van het schoolbeleid en daarmee voor de uitvoering van de dagelijkse leiding van de school.

Onze school valt onder de Stichting Vrijescholen Zuid West Nederland. De stichting kent een bovenschoolse bestuurder, de heer mr J.H.B. (Artho Jansen). Hij fungeert als bevoegd gezag en werkgever voor De Vrije School Den Haag (primair en voortgezet onderwijs), het Marecollege in Leiden en het Rudolf Steiner College in Rotterdam (beiden voortgezet onderwijs).

Het bestuur van ZWN is gevestigd aan de Waalsdorperweg 12, 2597 JB Den Haag, telefoon: 070-3244300.

Raad van toezicht

De school kent een raad van toezicht die toeziet op het functioneren van de bestuurder. Besluiten van de bestuurder die een zwaarwegend karakter hebben (bijvoorbeeld het vaststellen van de begroting en de jaarrekening, fusie met andere scholen en beleidsplannen) moeten door de raad van toezicht worden goedgekeurd. De raad van toezicht bestaat uit de volgende personen:

M. (Marten) de Bruine (voorzitter)

R. (Remco) Bakker

K.C. (Karin) Jansen

M. (Merel) Boon

Rectoren/schoolleiders

Den Haag (Vrije School Den Haag - vo)

Rotterdam (Rudolf Steiner College - vo)

Leiden (Marecollege - vo)

Den Haag (Vrije School Den Haag - po)

Rob van der Meijden

Sebastiaan Cooman

Elard Pijnaken

Niels Schieman

MR, VMR en Klassenouderoverleg (KOOW)

Er is één overkoepelende MR voor de drie scholen die vallen onder de Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland (ZWN). Binnen deze overkoepelende MR zijn de ouders, de leerlingen en het personeel vertegenwoordigd.

KOOW

Voorzitter

Kerngroep via info@vsdenhaag.nl

vmr

Voorzitter vmr

Voorzitter mr

Judith Aiss via j.aiss@vsdenhaag.nl

Mariette van den Berg – van Wijlen via mariette@vanwijlen.nl

Overige functies

Rector:	Rob van der Meijden
Conrector:	vacature
Coördinator onderwijs:	Stefaan Brakkee
Coördinator leerlingzaken:	Peter Buddenberg
Decanen:	Karin ten Broek /Mirjam Rietveld / Emma Jane van Muijden/ Marcel Johansen ad interim: Mirella Brakkee, Marc Kuijpers
Roostermaker:	Mirella Brakkee
Stage coördinator:	Robert Joris
ICT:	seizoener@vsdenhaag.nl
Seizoener, de schoolkrant - e-mail:	Manon Vinkenburg (artikelen VO) via m.vinkenburg@vsdenhaag.nl
Contactpersonen:	Therèse Jobse via t.jobse@devrijeschooldenhaag.nl (plaatsten van advertenties en artikelen PO)
Verkoop euritmieschoenen:	Marina Akkerman

Teamleiders

Middenbouw	Ingeborg de Grooth
Praktisch vmbo-t	Rick Ehlert
Leerjaar 9, 10	Emanuel Klinkenberg
Leerjaar 11, 12, Examenklas	Harmen Fijn

Zorg

Coördinator Passend Onderwijs:	Oscar Nijhof
Dyslexie coördinator midden- en bovenbouw:	Carin Touwslager/ Hendrien Broens
Schoolmaatschappelijk werker:	Sanne Tempels

Onderwijs Ondersteunend Personeel

Hoofd facilitaire dienst,/conciërge	Robert Joris
Hoofd financiën:	Jolanda Buis
Financieel administratief medewerker:	Nelleke Hagoort
	Annemieke Klinkenberg
Medewerker ouderbijdrage:	Annemarie van der Zwan
Hoofd administratie	Mieke Stubbé
Leerlingenadministratie:	Trudis Remmerswaal
Salaris-/personeelsfunctionaris:	Margit Fennema
Mediathecaris:	Anke Dozy
Kantinebeheerder:	Food & Facility
Administratief medewerker, receptioniste:	Trudis Remmerswaal
	Ida van Dongen
	Marleen van der Pas
	Sylvie Dermeul
	Annemarie Degenaar
Management assistente rector:	Manon Vinkenburg
Management assistente bestuurder:	Anna Italianer
Toneelkleding:	Sharon Maaskant
Technisch onderwijsassistent (Toa):	Franziska Delnaaij

Klassenleerkrachten:

Voor de indeling van de klassenleerkrachten zie de website: <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/over-de-school/functies>

10.10 Contactgegevens

Contactgegevens zijn te vinden op onze website: <http://vo.devrijeschooldenhaag.nl/contact>

BIJLAGEN I: lestabellen en rendement per leerjaar

Rendement per leerjaar:

Niveau	Leerjaar	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	
VMBO (g)t	1	100%	98%	99%	100%	bevorderd
VMBO (g)t	2	91%	97%	98%	96%	bevorderd
VMBO (g)t	3	91%	92%	89%	90%	bevorderd
VMBO (g)t	4	87%	80%	83%	77%	zonder vertraging naar diploma
stapelen HAVO4		39%	24%	24%	15%	opstroom
VMBO (g)t / HAVO	1	99%	99%	98%	100%	bevorderd
VMBO (g)t / HAVO	2	97%	93%	90%	94%	bevorderd
HAVO	3	93%	87%	94%	97%	bevorderd
HAVO	4	84%	83%	85%	86%	bevorderd
HAVO	5	87%	83%	85%	83%	zonder vertraging naar diploma
stapelen VWO5		6%	3%	6%	4%	opstroom
HAVO / VWO	1	97%	97%	98%	99%	bevorderd
HAVO / VWO	2	96%	94%	94%	95%	bevorderd
HAVO / VWO	3	100%	96%	95%	97%	bevorderd
VWO	3	97%	88%	84%	96%	bevorderd
VWO	4	89%	72%	90%	94%	bevorderd
VWO	5	81%	84%	88%	88%	bevorderd
VWO	6	89%	94%	85%	83%	zonder vertraging naar diploma

(bron: cum Laude)

soort lessen	4v: 4v1 4v2	studie, en klasnamen
	vak u/wk u/jr	kolom toelichting
periode	var 20	uitleg: aantal variabele uren per week/per jaar binnen de lessort. Dit betreft zowel keuzevakken als roulerende vakken
	ne1 30	
	ne1 30	
	ne2 30	
	gs1 30	
	ak1 30	
	ec1 20	keuzevak: gearceerd
	ma1 30	
	wi1 16	
	wi2 30	
	sk1 3wk	
	na1 20	
	bi1 30	
	kg1 30	
	to1 30	
	pw 10	
totaal	10	aantal lessen per week periode
vakles	var 9,5-15	kleinste/grootste omvang vakkenpakket
	ne 2	
	fa 2,5	
	du 2,5	
	en 2	
	gs 2	
	ak 2	
	ec 2	
	lb 1	
	fi 2	
	wa 3	
	wb 3	
	na 2,5	
	sk 2,5	
	bi 2,5	
	lo 2	
totaal	16,5-21	totaal vaklessen
kunst/overig	var 3	het aantal roulerende uren
	av 2	uitleg: weergave roulerend vak: cursief. Het is geen keuzevak, maar het wordt afwisselend aangeboden binnen vastgestelde uren.
	bv 2	
	mm 2	
	dr 2	
	eu 1	
	kz 1	
	mu 1	
	mn 1	
totaal	6	totaal overig
uitleg: de som van de totalen is het minimale tot maximale aantal lessen gemiddeld per week		

Middenbouw

	1a 7.1 7.2		1b 7.3		2a 8.1 8.2		2b 8.3 8.4	
	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr
periode								
	ne1	30	ne1	30	ne1	30	ne1	30
	ne2	30	ne2	30	ne2	30	ne2	30
	gs1	30	gs1	30	gs1	30	gs1	30
	gs2	30	gs2	30	gs2	30	gs2	30
	ak1	30	ak1	30	ak1	30	ak1	30
	wi1	30	wi1	30	ec1	30	ec1	30
	wi2	30	wi2	30	wi1	30	wi1	30
	sk1	30	sk1	30	wi2	30	wi2	16
	na1	30	na1	30	sk1	30	sk1	30
	st1	30	st1	30	na1	30	na1	30
	bi1	30	bi1	30	bi1	30	bi1	30
					to1	30	to1	30
					fi1	20	fi1	20
totaal		10		10		10		10
vakles							var	2
	ne	2	ne	2	ne	2	ne	2
	fa	2	fa	2	fa	2	fa	2
	du	2	du	2	du	2	du	2
	en	2	en	2	en	2	en	2
	lb	1	lb	1	lb	1	gs	2
	wi	3	wi	3	wi	2	ec	2
	lo	2	lo	2	lo	2	lb	1
							wi	2
							ns	2
							lo	2
totaal		14		14		13		16
kunst/overig	var	3	var	3	var	3	var	3
	bs	3	bs	3	fo	3	fo	3
	ho	3	ho	3	ho	3	ho	3
	ts	3	ts	3	ts	3	ts	3
	tx	3	tx	3	tx	3	tx	3
	eu	2	eu	2	eu	2	eu	2
	kz	1	kz	1	kz	1	kz	1
	mu	1	mu	1	mu	1	mu	1
	mn	1	mn	1	mn	1	mn	1
totaal		8		8		8		8

Praktisch vmbo-t

	1c 7.4			2c 8.5			3c 9.5 9.6			4c 10.5 10.6		
	vak u/wk		u/jr	vak u/wk		u/jr	vak u/wk		u/jr	vak u/wk		u/jr
periode	var	2		var	2		var	2				
	ne1		24	ne1		30	ne1		30	ne1		24
	ne2		30	ne2		30	ne2		30	gs1		24
	gs1		30	gs1		30	gs1		30	gs2		24
	gs2		30	gs2		30	gs2		30	ma1		24
	ma1		30	ma1		24	ma1		30	wi1		24
	ma2		30	ma2		24	ma2		30	wi2		24
	ma3		24	ma3		24	wi1		24	bi1		24
	wi1		24	wi1		24	wi2		24	kg1		16
	ns1		24	ns1		24	ns1		24	XT		56
	st1		24	ns2		24	bi1		24	stg	3wk	
	vz1		24	vz1		24	bi2		24			
	bi1		24	bi1		24	kg1		30			
	bi2		30	bi2		24						
	ne	2	30	ne	2	54	stg		3wk			
							ne	2	30			
totaal		10			10			10			8	
vakles							var 4-6			var 4-7		
	ne	2		ne	2		ne	2		ne	3	
	du	1		du	1		du	2		du	2	
	en	2		en	3		en	3		en	3	
	gs	1		gs	1		gs	2		gs	3	
	wi	3		wi	3		wi	3		wi	3	
	lb	1		bi	1		bi	2		bi	3	
	lo	2		lo	2		lo	2		lo	2	
							lo2	2		lo2	2	
							kn	2		kn	2	
							km	2		km	2	
totaal		11			13			15-17			17-20	
kunst/overig	pk	6		pk	6		pk	6		pk	6	
	bs		18	bs		18	bs		18	tx		18
	gv		18	gv		18	gv		18	kr		18
	ho		18	ho		18	ho		18	te		18
	ka		0	ka		18	kr		18	ts		18
	kr		18	kr		18	te		18	bs		18
	te		18	te		18	ts		18	gv		18
	ts		18	ts		18	tx		18	dr		18
	tx		18	tx		18	dr		18	ko		18
	dr		18	dr		18	ko		18	sm		18
	eu	2		eu	1		sm		18			
	kz	1		kz	1		tc		18			
	mu	2		mu	2		mn/lb	1				
	ko		18	ko		18						
	sm		18	sm		18						
	lw		18	tc		18						
	tc		18	mn/lb	1							
	mn/lb	1										
totaal		12			11			7			7	

Bovenbouw 1

	3a 9.1-9.2		3h 9.3		3m 9.4		4v: 4v1 4v2		4h: 4h1 4h2 4h3		4m4	
	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr	vak	u/wk u/jr
periode							var	20	var	20		
	ne1	30	ne1	30	ne1	30	ne1	30	ne1	30	ne1	30
	ne2	30	ne2	30	ne2	30	ne2	30	ne2	30	ne2	20
	gs1	30	gs1	30	gs1	30	gs1	30	gs1	30	ne3	20
	gs2	30	gs2	30	gs2	30	ak1	30	ak1	30	gs1	30
	ak1	30	ak1	30	ak1	30	ec1	20	ec1	20	ak1	30
	ec1	20	ec1	20	ec1	20	ma1	30	ma1	30	ma1	30
	ma1	30	ma1	30	ma1	30	fi1	20	fi1	20	wi1	30
	wi1	30	wi1	30	wi1	30	wi1	16	wi1	30	wi2	20
	wi2	30	wi2	30	wi2	30	wi2	30	wi2	30	sk1	30
	sk1	30	sk1	30	sk1	30	sk1	3wk	sk1	30	bi1	30
	na1	30	na1	30	na1	30	na1	20	na1	20	pw	10
	bi1	30	bi1	30	bi1	30	bi1	30	bi1	30		
	kg1	30	kg1	30	kg1	30	kg1	30	kg1	30		
							to1	30	to1	30		
							pw	10	pw	10		
totaal	10		10		10		10		10		10	
vakles	var	2	var	2	var	6	var	9,5-15	var	11,5-13,5	var	11-14
	ne	3	ne	3	ne	2	ne	2	ne	2	ne	3
	fa	2	fa	2	fa	3	fa	2,5	fa	2,5	fa	3
	du	2	du	2	du	3	du	2,5	du	2,5	du	3
	en	3	en	3	en	2	en	2	en	2	en	3
	ec		ec	2	gs	3	gs	2	gs	2,5	gs	3
	lb	1	lb	1	ec	3	ak	2	ak	2	ec	3
	fi				lb	2	ec	2	ec	2,5	wi	3
	wi	2	wi	2	wi	3	lb	1	lb	1	ns	3
	na		na	2	ns	3	fi	2	wa	3	bi	3
	sk		sk	2	bi	3	wa	3	wb	3	lo	2
	lo	2	lo	2	lo	2	wb	3	na	2,5	kn	2
					kn	2	na	2,5	sk	2,5		
							sk	2,5	bi	2,5		
							bi	2,5	lo	2		
							lo	2	kn	2		
totaal	17		15		21		16,5-21		18,5-20,5		19-22	
kunst/overig	var	4	var	4	var	4	var	3	var	3	var	2
	bs	3	bs	3	mm	3	av	2	im	2	mm	2
	fo	3	fo	3	ts	3	bv	2	bv	2	ts	2
	ts	3	ts	3	tx	3	mm	2	mm	2	tx	2
	mt	3	mt	3	mt	3	dr	2	dr	2	kz	1
	eu	1	eu	1	eu	1	eu	1	eu	1	mu	1
	kz	1	kz	1	kz	1	kz	1	kz	1	mn	1
	mu	1	mu	1	mu	1	mu	1	mu	1		
	mn	1	mn	1	mn	1	mn	1	mn	1		
totaal	7		7		7		6		6		5	

Bovenbouw 2

	4h 4h4 vak u/wk u/jr	5v 5v1 5v2 vak u/wk u/jr	5h 5h1 5h2 5h3 vak u/wk u/jr	6v 6v1 6v2 vak u/wk u/jr
periode			var 140	var 116
	ne1 30	ne1 30	ne1 30	ne1 24
	gs1 30	ne2 30	ne2 30	gs1 24
	ak1 40	gs1 40	gs1 30	fi1 24
	ma1 30	ak1 30	ma1 30	sk1 24
	wi1 30	ec1 30	wi1 30	bi1 24
	wi2 30	ma1 30	wi2 30	kg1 24
	sk1 30	wi1 30	wi3 30	kb/dr 24
	na1 30	wi2 30	dr1 30	
	bi1 30	sk1 30		
	kg1 40	na1 30		
	to1 40	bi1 30		
	pw 10	kg1 30		
totaal	10	10	10	8
vakles	var 11,5-13,5	var 9-11	var 15-16	var 16-17
	ne 2	ne 2	ne 3	ne 3
	fa 3	fa 2	fa 3	fa 3
	du 2,5	du 2	du 3	du 3
	en 2	en 2	en 3	en 3
	gs 2	gs 2	gs 3	gs 3
	ak 2	ak 2	ak 3	ak 3
	ec 2	ec 2	ec 3	ec 3
	lb 1	lb 1	wa 3	wa 3
	wa 3	wa 3	wb 3	wb 3
	wb 3	wb 3	na 2	wc 2
	na 2,5	na 2	sk 3	na 3
	sk 2,5	sk 2	bi 3	sk 3
	bi 2,5	bi 2	lo 2	bi 3
	lo 2	lo 2	kn 2	lo 2
	kn 2	kn 1	kb 2	kn 2
			dr 2	kb 2
				dr 2
totaal	18,5-20,5	17-19	23-24	25,5-26,5
kunst/overig	var 2	var 2		
	im 2	av 1	kz 1	kz 1
	bv 2	bv 1	mu 1	mu 1
	mm 2	mm 1		
	dr 2	dr 1		
	eu 1	eu 1		
	kz 1	kz 1		
	mu 1	mu 1		
	mn 1	mn 1		
totaal	6	6	2	2